

BẢN TIN THẾ ĐẠO

Thông Tin - Phổ Truyền Giáo Lý Đạo Cao Đài

Bản Tin Thế Đạo do Ban Thế Đạo Hải Ngoại chủ trương mỗi tháng một số nhằm mục đích phổ biến tin tức đạo sự và phổ truyền giáo lý Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ Tòa Thánh Tây Ninh. Đồng thời cũng thông tin truyền bá những bài giảng của các vị Tiên Bối Khai Đạo cho thế hệ hậu tấn hiểu về Đạo Cao Đài.

Ngoài ra, cũng nhằm mục đích giới thiệu phổ quát về Đời Sống - Sức Khỏe - Văn Học - Nghệ Thuật và Khoa Học ... trong cuộc sống con người. Cho nên, Bản Tin Thế Đạo rất được mong sự yểm trợ bài vở của quý Hiền Huynh, Hiền Tỷ trong và ngoài Ban Thế Đạo.

Bài vở bao gồm: Thơ, Truyện ngắn, những tin tức từng địa phương Đạo Cao Đài nơi hải ngoại.

Mọi bài vở xin gửi về Ban Chủ Trương Bản Tin Thế Đạo.

BAN CHỦ TRƯỞNG

Chủ Nhiệm

Hoàn Nguyên

Email: tnndk4@gmail.com

(408) 823 - 6044

Chủ Bút

Hưng Quốc

Email: trivho@yahoo.com

(972) 978 - 6091

Tổng Thư Ký

Duy Văn

Email: duyvan2011@gmail.com

(408) 759 - 9339

Trưởng Trang Vườn Thơ Thế Đạo

Yên Hà

Email: usv_markdovo@yahoo.com

(770) 377 - 9264

TRONG SỐ NÀY

1. Ban Chủ Trương & Trong số này
2. Thánh Ngôn dạy Đạo Trích Tuyển Phật Mẫu (Rằm tháng 8 năm Nhâm Ngọ 2- 9 -1942)
7. Tìm hiểu Nam Bình Vương Phật. Trí Giác Cung - Địa Linh Động
13. Tìm hiểu Vía Đức Phật Mẫu và Hội Yến Diêu Trì Cung (Hiền Tài Nguyễn Đăng Khích Biên Soạn)
23. Đức Diêu Trì Kim Mẫu trong Đạo Cao Đài. Cội Nguồn và Ý Nghĩa (Duy Văn sưu tầm)
29. Vườn Thơ Thế Đạo
32. Văn Hóa - Nghệ Thuật - Diêu Trì Kim Mẫu- Phật Mẫu Diêu Trì là ai? (Duy Văn sưu tầm)
42. Đời sống & Sức khỏe - Những lời khuyên tốt về tiền bạc (Minh Chi biên dịch)
45. Potassium giúp điều trị cao huyết áp như thế nào? (Tần Dân biên dịch)

THÁNH NGÔN DẠY ĐẠO TRÍCH TUYỂN

PHẬT MẪU

Rằm tháng 8 năm Nhâm Ngọ (2- 9 -1942)

DIÊU TRÌ KIM MẪU

MẸ vui được thấy các con biết lo cho chúng sanh, tức là lo cho mình vậy.

Mình tu cho chúng sanh, mình lập vi cho chúng sanh, tức là mình lập vi cho mình. Phải hiểu cho rõ, nếu chúng sanh chưa ai đắc đạo thì ta phải cầu nguyện cho người đắc đạo trước ta. Nếu mình cứ mong cho cao phẩm giá, tức là trái với Thiên ý. Mình phải hằng ngày trau dồi tánh đức, lo chung cho thiên hạ, ấy là phương pháp tu tắt đó.

Thường ngày công phu mà mình chất chứa tánh tự kiêu thì cũng không mong đắc Chánh quả được, bất quá đắc một vị Địa Tiên đó thôi.

Vậy muốn cho hoàn toàn thì ráng tập cho biết trừ các điều xấu xa, tập thường ngày tầm Chơn lý, kiếm hiểu huyền vi, răn mình hằng bữa, đó là đường chánh sáng láng cứ lo bước tới.

Đạo chia ra 3 Chi: Thế, Pháp, Đạo. Mình tu cho đúng theo Luật, hành theo Pháp, thì chúng sanh nơi thế ca tụng công đức mình, trọng kính mình, ấy là mình đắc Thế. Hễ đắc Thế thì phải tầm Pháp đặng cứu chữa, dạy bảo theo Pháp. Nếu mình hành Pháp hiển linh, chúng sanh ứng mộ thì mình đắc Pháp.

Nếu đắc Pháp thì phải tầm Đạo. Đạo là vô vi, muốn tầm không phải dễ, mà dễ khó là do nơi mình. Nếu đi được hai khoản thì khoản sau này phải ráng, nếu đắc đạo thì nhập cõi Niết Bàn.

* Toà Thánh, 9 tháng Giêng Đinh Hợi (30-1-1947)

DIÊU TRÌ KIM MẪU VÔ CỰC THIÊN TÔN

... Các con chưa rõ cái mùi phú quý cao sang nơi thế này là cái bẫy để gài những **bậc Thần, Thánh, Tiên, Phật phải sa đoạ không mong đắc quả.**

Bởi có ấy mà đưa nào đặng hưởng lộc cao quyền cả thì MẸ lại lo cho đưa ấy sẽ quên cõi bỏ nguồn, đành thả trôi chơi vui nơi bể thảm. Trong đám này chỉ có một số ít đưa biết hồi ngộ tu tâm, chun vào cửa Phật. Cũng lắm đưa miệng niệm Nam mô mà lòng lại cay nghiệt đè ép kẻ yếu thế cô, đương thân của bá gia về tấn cúng, lòng ham tương chúng khen ngợi mà không kiếm hiểu câu tội phước công bình kia.

Diêu Trì Kim Mẫu và Cửu Vị Tiên Nương

Trời Phật, Thánh Thần chẳng đòi, không biểu lễ cúng chi cả. Các con vì lòng tín ngưỡng, chẳng biết điều chi, tạm dùng lễ để cung kính, rồi lại để khoe mình và để chịu theo thói phạm tục.

Các con hiểu Đạo, MẸ chẳng nói nhiều, các con khá suy nghĩ. Chư Tiên, chư Phật cùng các Đấng Thiêng liêng chỉ dùng Tâm trong sạch, tín ngưỡng kính thành, ấy là một vật báu để hiến lễ đó.

Trên Thế cũng chẳng khác chi trên sân khấu, sắp cho đủ lớp, nào là trung nịnh, hiền dữ, chen lấn múa men, la găm, than thở, rồi cuộc bôi mặt thì đưa nào cũng ra đưa nấy. Dầu các con đặt địa vị cao sang thế nào cũng chẳng nên tự

kiêu tự đắc, húng hiếp những đứa thấp hèn. Các con ráng ắn nhẫn, hằng ngày bèn chí trau tâm. Chỗ Hằng Sống là nơi căn cội của các con. Vậy các con cũng chẳng nên quyền luyến thế đời mà quên cựu vị nghe! MẸ mừng đặng thấy các con hội hiệp với nhau.... MẸ ban ơn cho cả Nam Nữ.

* Báo Ân Từ , 15-8-Đinh Hợi (29-9-1947)

DIÊU TRÌ NƯƠNG NƯƠNG

Mấy con! MẸ lấy làm đau đớn thấy nhơn sanh trong cửa Đạo, đã vì Đạo vì nhà chịu bao điều thảm khốc, bao nhiêu người đã bỏ mạng vùi xương, bao nhiêu điều còn áp ôm thống khổ.

Cơ mầu nhiệm vẫn công bình, máy Thiêng liêng đâu tư vị. Cái hoạ diệt chủng này nếu chẳng phải nơi các con Hiệp Thiên Đài cứu chữa thì có trông nơi ai? Có hợp sức đồng tình mới xa được cám dỗ của bên ngoài mà đem cho nhau điều trong sạch, đạo đức, chớ có một hai đứa có đủ gì đơm đương trong buổi loạn lạc, là lúc Tà quyền lấy lòng xâm phạm.

Trong cửa Đạo, từ đứa tín đồ nhỏ nhoi cho đến hạng Chức sắc Cửu Trùng khiêm tốn đều chịu dưới quyền áp bức khổ tâm, kẻ rách rưới cơ hàn, đứa cơm không no bữa, cho tới lính chiến sĩ cầm quân, biết bao nhiêu là khổ tâm, mà tiếng rên siết đau thương mấy ai ngó

ngang đến. Ngoài ra còn thiếu giáo hoá dạy khuyên, có kẻ ngang dọc lỗi lầm, đó là chẳng phải nơi nó, mà tại nơi thiếu dạy vậy. Đạo cứu đời là nơi lúc này. Nếu còn để trò cười và tạo quả nặng, nhân sâu, thì non nước trông gì thoát khổ. Cái trách nhiệm ấy, mấy con Hiệp Thiên Đài sẽ phải trả lời với Thiêng liêng nghe !

Đời hay Đạo cũng vậy, muôn lập nền tảng cho sự thái bình, phải cần lập Tâm cho chơn chánh, đỉnh đat, để gieo sự hoà nhã yêu đương, rồi mới mong tề gia, trị quốc. Bạo tàn áp bức, oai võ chế kềm, chẳng qua là tạo cảnh khổ về sau, không thể trường tồn.

Vậy cần trau chữ Tâm cho lắm. Cái thất bại của Đạo và Đời vừa qua là nơi kẻ cầm quyền không trọn Tâm đức và nếu được hoà hiệp thành một khối chặt chẽ, rồi thì các con mới đi dắt như sanh khỏi lo lầm lạc. MẸ khuyên các con, dầu Hiệp Thiên hay Cửu Trùng, nên gắng sức lập Tâm, đừng để công vào Đạo. Trong lúc này, như sanh thiếu người giáo hoá, cửa Đạo thành ra bến chợ Đời. Hỗn loạn quanh co, mưu thần chúc quý, trông vào há chẳng hổ chung cho nhau? Nếu mình tự toại mà chẳng để công, dầu MẸ có thương cũng không tự vị sau này.

*Gắng sức trau giỏi một chữ Tâm,
Đạo đời muôn việc khỏi sai lầm.
Tâm thành ắt đoạt đường tu vững,
Tâm chánh mới mong mới Đạo cam.
Tâm ái như sanh an bốn biển,
Tâm hòa Thiên hạ trị muôn năm.
Đường Tâm cửa Thánh dầu chưa vẹn,
Có buổi hoài công bước Đạo tâm.*

Hãy suy nghĩ và thật hành bao nhiêu đó, các con sẽ đắc đạo tại thế vậy. MẸ ban ơn cho các con.

* Báo Ân Từ, 15-8-Kỷ Sửu (6-10-1949)

DIÊU TRÌ KIM MẪU

Mỗi phen gần gũi là mỗi phen làm cho Mẹ phải nhớ đến oan nghiệt kiếp sanh của mỗi đứa. Thế thời vẫn đương cơn náo loạn, Mẹ hoài tưởng đến công quả của chủng tộc các con thì buộc phải nhìn rằng mặt công bình thiêng liêng không sai sót. Thử xem lại trong khoảng 200 năm trước, thì tấn tuồng đời của mấy con vẫn y hệt như ngày nay không khác: vay vay trả trả, chẳng mất mảy nào. Tây Sơn cũng Nguyễn, mà Nguyễn cũng Tây Sơn.

Khi Chí Tôn giảng cơ dạy Đạo thì Người đã tìm phương giải kiếp, buộc các con hành Đạo phé đời. Thử hỏi các con có từng pháp y lời Minh Thệ của các con chẳng? Lấy thanh tâm đoán xét thì phép Ngũ Lôi đã đúng Thiên điều. Mụ lấy làm xôn xang áo não khi rước mảy đũa qui hồi với tràn trề giọt lụy, vì chúng đã tạo nghiệt, chớ không đoạt quả chút nào hết. Cái đau thảm ly tình của các con nó làm cho nao nư lòng Mụ.

Các con nữ phái, nếu Mụ than rằng, cái họa tương tàn chủng tộc của các con là do bởi lỗi tu của các con là sự thật. Đại Từ Phụ của các con yêu ái các con bao nhiêu thì vì cái khổ của các con mà đổ lụy bấy nhiêu. Các con là nguồn sống của đời mà các con lại tạo ra cái chết thì lẽ dĩ nhiên các con phải thất đạo. Các con lỗi cùng Đại Từ Phụ của các con...

Nữ Đầu Sư Đường, 16.8 Canh Tý (6.10.1960) **DIÊU TRÌ KIM MẪU**

... MẸ đã vui lòng chứng nhận lễ thành kính của các con Nam Nữ hiến dâng cho Mẹ nhơn ngày kỷ niệm Diêu Trì Cung vừa qua. Cái tinh thần đoàn kết của các con, cái tinh hoa đạo đức của các con đã tiến bước phần nào. Nhưng MẸ cũng lắm lo lắng đường tu các con hằng bị trở ngại, vì tà tâm còn nhiều loạn trong một phần đáng kể các con của MẸ. Vì vậy, mỗi con đều thận trọng gìn giữ bản phận của mình để tránh khỏi bị lôi cuốn vào lối hiểm hoạ.

Các con, nhưt là Nữ phái, công phu các con lắm nhọc nhằn, thì con đường lánh giả tâm chơn, lập nên ngôi vị, không phải khó. MẸ trông ngày hội hiệp của các con sau khi trả vay hoàn tất, nhưng trường thi gay go lắm, lướt khỏi cũng không dễ dàng. Các Tiên Phật đọa trần vì đó mà đành mất Thiên vị.

Các con nên gắng tâm khổ hạnh, quyết chí tu hành thế nào cho được lòng trắng như băng, thanh như giá, không bon một mảy lợi quyền bất chánh, thì cái ý chí cứng rắn của các con mới thắng nổi mọi cơ thử thách.

Đời đã tàn, thuyền Đạo sắp xa bến. Sự hung bạo của nhơn loại đã tới mức nào, các con cũng thấy rõ. MẸ băn khoăn vì bày con hạ thế, chưa chắc ngày tương hội thiếu đủ thế nào?

Các con xét nghĩ đủ sáng suốt trọn hành phận sự cho xứng đáng lòng tin cậy của MẸ thì đó là đền ơn cho MẸ vậy. Mẹ có mấy lời sau đây, các ái nữ của Mẹ nên khá để tâm:

Đã dấn thân vào cửa sắc không

Nữ nhi cực nhọc há nao lòng.

Phòng the vẹn phận trau gương thắm

Liều yếu đừng phen cợt gió Đông

Sóng khổ dẫu xao dòng nước trí

*Cành xuân găng giữ mảnh hương nồng.
Đường về các trẻ nên ghi nhớ,
Cửa khuyết hằng ngày Mẹ ngóng trông.*

* Báo Ân Từ, 15-8-Át Ty, (10-9-1965)

DIỀU TRÌ PHẬT MẪU

*DIỀU thượng huyền linh ngự Cửu Thiên,
TRÌ danh thọ sắc phổ Chơn truyền.
PHẬT tâm độ chúng tiêu oan trái,
MẪU hoá quần sanh định nghiệp duyên.*

Hôm nay MẸ lấy làm vui trông thấy các con chung nhau hiến lễ cho MẸ quá nên long trọng. MẸ chỉ đề lời khuyên các con, **nếu biết thương kính MẸ, thì gắng công tu hành và lập công bồi đức để xây dựng Đại nghiệp của Chí Tôn tại thế.**

MẸ cũng nói cho các con biết, lúc này Thiên điều đang hành pháp. Nhơn loại phải trải qua một lúc tang thương, sanh mạng hao kém không biết số nào mà kể, nhưng người tu chơn chánh nhờ đạo đức mà vượt qua lối Thiên khiển, nhưng kẻ bạo tàn phải chịu diệt vong. Các con nên thận trọng giữ gìn phận sự.

MẸ cũng không vui gì mà nói đến điều này, vì MẸ cũng sẽ chịu mất một phần con cái yêu dấu của MẸ. MẸ cũng đề lời khuyên những con cái của MẸ nên thắt chặt tình đoàn kết thương yêu nâng đỡ nhau, tha thứ cho nhau, để làm vui lòng Chí Tôn.

DIỀU TRÌ KIM MẪU

Mừng các con nam nữ có mặt hôm nay để chung vui cùng MẸ và Cửu vị Tiên Nương.

MẸ mừng đến nỗi rơi nước mắt, vì thấy các con hãy còn trong vòng cương tỏa của thế tình. Tuy nhiên nhờ tánh đức của các con đã rèn luyện bấy lâu nên cũng lướt qua nhiều bão tố. MẸ ước mong các con được vậy mãi thì mới thoát khỏi mưu tà chước qui. MẸ khuyên Chức sắc Hiệp Thiên phải làm gương mẫu để xây dựng nền Đạo cho ra thiết tướng. Vì gần đây sẽ thấy vai tuồng quan trọng của Đạo đối với toàn cầu. Nếu các con không sẵn sàng để đối phó với mọi việc sẽ đến, thì phải hư việc chung của Đạo lần Đồi.

Các con phải tự đặt nhiệm vụ của mình cho phải phép, đừng phai lãng lập trường đã sẵn có. Nếu tinh thần giữ vững thì mọi việc sẽ lướt qua.

TÌM HIỂU NAM BÌNH VƯƠNG PHẬT TRÍ GIÁC CUNG - ĐỊA LINH ĐỘNG

1. Nguyên nhân nào Địa Linh Động có Đền Thờ Phật Mẫu

Đức Hộ Pháp thuyết minh:

“Đức Phật Mẫu vốn là Mẹ của toàn thể chúng sanh, Người là Mẹ sanh của toàn vạn loại, không có một vật chất nào hữu sanh sản xuất không do tay Phật Mẫu. Ngày nay Đạo Cao Đài được cái đặc ân phi thường, chính Bà Mẹ của chúng sanh đến diu dặt, độ dẫn cả phần hồn lẫn phần xác. Tánh đức của Phật Mẫu chẳng khác gì tánh đức của các bà mẹ phàm... Đền Thờ này do tay chơn mấy người tạo ra, tại quyền Thiêng Liêng Phật Mẫu khiến vậy: Tòa Thánh cách đây ba ngàn thước, tại sao phải có Đền thờ này đây? Tại nó phải có, Đền thờ này làm đặng tự tay chơn mấy người, do lòng mấy bà mẹ muốn, mà muốn tức lãnh phần trách nhiệm thay cho Mẹ đặng thương yêu hơn vật. Tại mình gánh vào lãnh trách nhiệm làm chị thay quyền cho Mẹ, đem sự thương yêu để trong lòng mỗi người Nữ phái em út của mình...”

Đức Hộ Pháp đã nói rõ tại sao có Đền Thờ và dạy sự thương yêu của nữ phái Trường Qui Thiện lãnh quyền làm chị thay Đức Mẹ dạy lại đàn em Nữ phái.

+Trường Qui Thiện do ông Đình Công Trứ lập.

Năm Tân Ty (1941), Đức Hộ Pháp bị lưu đày. Ở nhà Ông Đình Công Trứ qui tụ số người Minh Thiện ở Phú Mỹ (Khô Hiền Trang) Mỹ Tho về ở Tòa Thánh hiệp nhau lập ra Trường Qui Thiện, gọi là qui lương sanh lo tu hành chờ ngày Đức Hộ Pháp trở về cố quốc, một lòng giữ Đạo, không tham dự vào chánh trị đời theo nhóm người Trần Quang Vinh. Trường Qui Thiện lập thành ngày 26-9-Quý Mùi (1943) tại vùng đất Bàu Sen, nay thuộc Đệ Bát Phận Đạo, lập ra cơ sở Tứ Dân. Đến ngày 15-10-Ất Dậu (1945) chiếu y luật Phước Thiện thành lập Bàn Cai Quản tòng lệnh Hội Thánh Phước Thiện. Đến năm Kỷ Sửu, Ông Giáo Thiện Đình Công Trứ bị tử nạn (bị ám sát đêm 25/5/ KS). Qua ba tháng sau (1949), Ông Chí Thiện Lê Văn Trung được Hội Thánh bổ đến Chương

Quản Trưởng Qui Thiện thay thế cho Cố Giáo Thiện Đình Công Trứ. Qua năm Giáp Ngọ nhằm ngày 11-11 (DL.05-12-1954) Ông Đạo Nhơn Dương Văn Khuê vâng lệnh Đức Thầy dạy Đại Hội toàn tín đồ Trường Qui Thiện công cử Chức Việc Ban Cai Quản lại; khi dâng lên Đức Thầy điều chỉnh lại danh từ “Bàn trị Sự Địa Linh Động” ban hành kể từ ngày 5-12-Giáp Ngọ (29-12-1954).

+ Thành phần Bàn Trị Sự Địa Linh Động:

Tổng Quản Ban Trị Sự do Hội Thánh bổ đến.

1. Đầu Phòng Văn.
2. Quản khố (Thủ Bồn).
3. Cai Quản Giáo Huấn
4. Cai Quản Công nghệ.
5. Cai Quản Canh Nông.
6. Cai Quản Thương Mãi.
7. Quản y (Kiểm soát: 2 vị).
8. Nhiều vị Trưởng Ban, Chủ Sở dưới quyền vị Cai Quản.

Chức Sắc Hội Thánh bổ đến:

1. Chương Quản Qui Thiện: Chí Thiện Lê văn Trung (18-8-Kỷ Sửu 1949).
2. Tổng Quản Ban Trị Sự: Đạo Nhơn Dương Văn Khuê (11-9-Giáp Ngọ 1954).
3. Tổng Quản Ban Trị Sự: Đạo Nhơn Văn Tấn Bảo (4-9-Tân Sửu đến 9-2-Giáp Thìn).
4. Tổng Quản Ban Trị Sự: Đạo Nhơn Trần Văn Lợi (10-4-Tân Sửu).
5. T.Q.B.T.S: Đạo Nhơn Phạm Duy Hoai (11-4 đến 25-5-Tân Sửu).
6. T.Q.B.T.S: Đạo Nhơn Nguyễn Văn Nhiêu (30-12-Đinh Dậu đến 12-4-Canh Tý).
7. T.Q.B.T.S: Giáo Thiện Lê Văn Chương (29-6-Đinh Dậu, 27-12-Đinh Dậu).
8. T.Q.B.T.S: Đạo Nhơn Nguyễn Thành Lạc (11-9-Nhâm Tý 1972).
9. T.Q.B.T.S: Chơn Nhơn Nguyễn Văn Tấn (6-3-Ất Mão đến 01-6- Bính Thìn).
10. T.Q.B.T.S: Chí Thiện Lê Văn Cháp (2-3-Đinh Tỵ đến 25-5-Kỷ Mùi)

Mười vị Thánh Nhơn Hội Thánh tuyên bổ đến quản lý Địa Linh Động Trí Giác Cung cũng đủ thấy cơ quan Tu Chơn này để tạo Hiền Nhơn là người hiền, giáo hóa chúng sanh cho tận thiện tận mỹ theo Thánh ý Đức Phật Mẫu là thương yêu vô tận mới đúng nghĩa của nó là Trường Qui Thiện. Trước mình phải thiện, chơn thật, sau mới dạy người làm lành lánh dữ được.

2. Nghi thức thờ Phật Mẫu tại Đền Thờ Địa Linh Động

Đền Thờ Phật Mẫu Địa Linh Động thờ đúng theo nghi tiết mà Đức Hộ Pháp đã dạy: phân ra ba ban:

1. Giữa lập Thiên Bàn thờ Phật Mẫu bằng Linh Vị chữ Nho “DIÊU TRÌ KIM MẪU” nơi

Chánh Điện. Phía ngoài ngó vô có Bàn Thờ Đức Nam Bình Vương Phật, cũng như ở Đền Thánh có Bàn thờ Hộ Pháp mặc Thiên Phục ngó vào Bát Quái Đài vậy.

2. Căn bên tả thờ Bạch Vân Động Chư Thánh.

3. Căn bên hữu nữ phái thờ Cửu Vị Nữ Phật.

Theo bài giảng tại Báo Ân Từ Tòa Thánh:

Ngày 6 tháng giêng năm Đinh Hợi (1947) lễ di Quả Càn Khôn tại Báo Ân Từ về Tòa Thánh an vị,

Đức Hộ Pháp dạy Lễ Viện Phước Thiện tạo Long Vị để thờ Đức Điều Trì Kim Mẫu tại Điện Báo Ân Từ đề chữ: “Điều Trì Kim Mẫu”, bên hữu “Cửu Vị Tiên Nương”, bên tả “Bạch Vân Động Chư Thánh”.

Khởi đầu thờ Phật Mẫu ngày mùng 9 tháng Giêng Đinh Hợi (1947), đúng 6 giờ chiều thiết Đại Lễ An Vị Phật Mẫu.

Đức Ngài nói:

“Nơi Triều Thiên ở Đền Thánh châu lễ Đức Chí Tôn là đẳng cấp áo mão, còn về đây nơi cửa Phật là tình Mẹ với con mà thôi, hễ quan trường chịu luật nghiêm khắc, về Mẹ không làm oai quyền, như vậy mới thấy bà Mẹ thương yêu con vô ngần, dầu vinh hiển quyền quới thế nào, chung cuộc cũng về cùng Mẹ mà thôi.”

Đức Ngài sắp Chức Sắc Nữ quì Ban giữa, kế tiếp Đạo muội quì sau chót.

Bên ban hữu toàn là Nữ phái quì cúng.

Ban tả Chức Sắc Nam Phái quì trước, kế tiếp Đạo hữu.

Ngoại nghi có Bàn Hội Đồng, cũng hương, hoa, trà, quả để mời chư vị Hiệp Thiên Đài quá vãng cũng như Đại Thiên Phong Cửu Trùng Đài như Đức Quyền Giáo Tông... dự lễ bái Phật Mẫu. Sau ngoại nghi Đức Hộ Pháp cùng chư vị Thời Quân quì cúng, Chức Sắc, Chức việc Hiệp Thiên Đài quì tiếp theo.

Khi Lễ thành, Đức Hộ Pháp cho gọi Lễ Viện Phước Thiện và mấy em Giáo Nhi, Đồng Nhi đến đứng xung quanh Bàn Hội Đồng để nghe dạy:

“Khi cúng rồi phải dạy ra ngoài xá một xá cũng như ở Đền Thánh vậy, nên hiểu không xá Hộ Pháp mà là xá để kính chào Khí Sanh Quang tức nguồn cội của Pháp biến sanh vạn vật, trước là Phật, Pháp, Tăng gọi là Tam Qui, trong Pháp ấy xuất hiện Phật Mẫu, kế tiếp Vạn Linh, vạn vật... Bởi cái Bí Pháp Điều Trì Cung có liên quan mật thiết Hiệp Thiên Đài, một căn cội Pháp. Vạn hành Nguơn khí nơi nào có Hiệp Thiên Đài thì có Tam Qui, Thượng Hạ Pháp Giới; mặc dầu nơi đây không có thờ chữ Khí, mà buộc mình phải xá ra, đó là lòng tin tưởng biết ơn và chào sanh mạng của chúng ta đó vậy. Mấy em Lễ Sĩ nhớ: Khi cúng Phật Mẫu phải xướng câu: Nam Nữ Nhập Đàn, về với Mẹ ai cũng là con, không ai dám xưng Chức Sắc, dầu Hộ Pháp

cũng là con. Lễ Sĩ mặc áo Vàng phái Thái, được phép đi giày hay vớ trắng. Mấy em Giáo Nhi khi cúng Đền nơi Đền Thờ Phật Mẫu, đọc bài Kinh Tạo Hóa Thiên Huyền Vi Thiên Hậu, rồi kể điện hoa... Khi cúng Tứ Thời mới đọc Bài Xưng Tụng Công Đức..., đến câu: “Cùng chung giáo hóa, chung cùng lo âu” sửa lại đọc: “Cùng chung giáo hóa ân cần lo âu”. Để rồi Qua cho linh Tiếp Lễ sửa lại chữ “Kinh trùng tự”. Bài dâng hoa: đến câu “Cúi mong Thượng Đế...” phải thay: “Cúi mong Phật Mẫu với Ân Thiên”. Kỳ Lễ này theo lẽ cúng giờ Ngọ ngày rằm, nhưng Qua định cúng thời Dậu cốt yếu thuộc Âm, lại là ngày Vía đức Chí Tôn. Buổi đầu Qua biết thế nào cũng bỡ ngỡ sơ sót, nên cúng để chỉ dạy đặng tới kỳ Sóc Vọng tới đây phải chấn chỉnh cho trang hoàng. Từ đây Lễ Viện Phước Thiện, Hành Chánh phải tuân y lệnh, đừng sửa đổi: Cúng Lễ Chí Tôn thời Tý, còn Phật Mẫu cúng thời Ngọ. Từ đây về sau, nơi nào muốn lập Điện Thờ Phật Mẫu, phải đợi có Thánh Thất rồi mới lập Điện Thờ sau. Phải coi theo cách thức hành lễ ở Tòa Thánh và Báo Ân Từ, phải làm y một khuôn mẫu, chằng nên canh cải sửa đổi là trái Pháp”.

3. Nam Bình Vương Phật

Nơi Điện Thờ Phật Mẫu tại Địa Linh Động có thờ Nam Bình Phật Tổ hay Nam Bình Vương Phật cũng là Ngài. Như chuyến đi Đài Loan của Đức Hộ Pháp có đem về hai tượng ảnh Nam Bình Vương Phật, dạy nơi Đền Thờ Địa Linh Động, thờ phía ngoài ngôi thờ ngó vào Chánh Điện Phật Mẫu, cũng như ở Đền Thánh có hình Hộ Pháp ngự trên Ngai ngó vào Bát Quái Đài vậy.

Đây là việc làm của Phật Hộ Pháp, nào ai hiểu được... mà luận thuyết thế này thế nọ... Duy chỉ biết rằng: Khi Đức Hộ Pháp cầm hai tấm Tượng Phật xuống Trí Giác Cung Địa Linh Động, xô thẳng xuống mà bảo rằng: “Đây là Nam Bình Vương Phật, thờ ở đây là Phật Việt Nam, vì Ngài có công khai Đạo...”. Còn lại một tấm giao cho vị Đầu Phòng Trần Thái Lang để thờ tại Hộ Pháp Tịnh Đường

Địa Linh Động...

Trong tượng hình có hai hàng chữ:

1. Hữu tế hóa nhân hữu tế hóa vật.
2. Thì vị kỳ trần tả hữu ngã Phật.

Phật kỳ hữu linh kháng hương bá khát.

Nghĩa:

“Đức Nam Bình Vương Phật là Đấng Phật huyền linh thường lo tế độ loài người và loài vật,

Nếu thành tâm nguyện cầu sẽ được linh ứng”.

Để hiểu rõ cách thờ Nam Bình Phật Tổ, theo lời phê của Đức Hộ Pháp giải đáp tờ thỉnh giáo của Thọ Hồ về hình tượng Nam Bình Vương Phật. Đức Ngài nói:

“Chừng nào có Đền Thờ Phật Mẫu chính thức, thì Thầy cho biết không gì lạ! Đền Thánh tượng trưng Bạch Ngọc Kinh tại thế, có hình Hộ Pháp mặc Thiên Phục

Khôi Giáp, thì nơi Đền Thờ Phật Mẫu tượng trưng cho Lô Âm Tự, lẽ dĩ nhiên đắp hình của Ngài, nhưng không mặc Thiên Phục, chỉ mặc áo Cà Sa nhà Phật mà thôi. Nơi Trí Giác Cung Qui Thiện này, Thầy có dạy thờ Nam Bình Vương Phật trong Đền Thờ Phật Mẫu, cũng như hồi ban sơ Phật Mẫu giáng cơ tại Thánh Thất Khổ Hiền Trang, Ngài cho biết nơi đây là “Phước Địa Ngô Tông Hoa, Lục ức dư niên vũ trụ hòa” (Đất Phú Mỹ 600.000 năm, kém Thánh Địa Tây Ninh 100.000 năm). Đức Phật Mẫu dạy tạm lập Nhà Thờ Phật Mẫu tại Thảo Đường và cho biết sau này Tổ Đình Tòa Thánh hoàn thành rồi mới khởi tạo Đền Thờ Phật Mẫu lớn lao cũng như Đền Thánh vậy. Nhưng nạn vay trả quả nghiệp tiền khiên của dân tộc Việt Nam chưa dứt, khiến nạn biến cố mãi đến nên không tạo dựng Đền Thờ nơi Thảo Đường Khổ Hiền Trang (Mỹ Tho). Hiện giờ đây, Thầy có dành 4 mẫu đất (4 Ha) trước cửa Hòa Viện Tòa Thánh để tạo Đền Thờ (Xóm Tà Mun cũ). Nhưng lòng từ bi của Phật Mẫu thấy con cái của Ngài đang chịu loạn lạc đồ khổ, và trong cửa Đạo con cái của Ngài cùng Hội Thánh chưa thống nhất, nên Ngài dạy tạm thờ Ngài nơi Báo Ân Từ là Nhà Thờ công nghiệp của con cái Ngài dựng thấy lòng thương yêu của Mẹ cung con đáo để đường nào... Chừng nào cả con cái Phật Mẫu xúm nhau sùng bái để gọi chút “Hiếu đễ” đền ơn với Đức Mẹ, thì ngày ấy sẽ có Đền Thờ Phật Mẫu chánh thức...”

Vì chiến tranh, khiến cho số người Minh Thiện Đoàn về Tòa Thánh ở, không còn ở Phú Mỹ được nữa; do đó mà số người này hợp nhau cất Đền Thờ Phật Mẫu nơi Địa Linh Động thờ Đức Mẹ thay vì Thảo Đường Khổ Hiền Trang (M□ Tηo), nên Đức Hộ Pháp gọi danh Đền Thờ Phật Mẫu và cho Cúng Lễ Hội Yên Diêu Trì Cung hằng năm vào đêm 14, dựng đêm 15 về Đền Thờ Trung Ương dự lễ, Hội Thánh HTĐ cúng Lễ Hội Yên.

4. Tổng kết Qui Thiện

- Trường Qui Thiện lập ngày 26–9–Quý mùi (1943).
- Đức Hộ Pháp từ Madagascar về, dạy Ông Trứ lần đầu vào ngày 12–8–Đinh Hợi (1947).
- Đến ngày 16–7–Mậu Tý (1948), dạy lần chót trước Hội Thánh CTĐ và Phước Thiện với đại ý: Nếu sau này Trường Qui Thiện không tùng theo luật pháp Đạo thì hai đài có quyền giải tán. (Đức Hộ Pháp dạy trong cuộc lễ khánh thành Đền Thờ Phật Mẫu Địa Linh Động.)
- Ông Chí Thiện Lê Văn Trung thay Ông Đình Công Trứ ngày 18–8 năm Tân Sửu (1949), kế tiếp 9 vị Tổng Quản do Hội Thánh bổ nhiệm. Điều đáng quan tâm là Lễ Hội Yên Diêu Trì Cung từ năm 1948 đến năm 1972 tại Đền Thờ Phật Mẫu Địa Linh Động.

5. Đền thờ và Lễ Hội Yên

Theo Đạo Pháp, Đền thờ chánh thức thì Cúng Lễ Hội Yên. Đền Thờ này thay vì ở Khổ Hiền Trang, Phú Mỹ (Mỹ Tho), nơi mà Đức Phật Mẫu dạy tạm thờ nơi Thảo Đường được tồn tại sáu trăm ngàn năm (Lục ức dư niên vũ trụ hòa), nhưng vì chiến tranh không thực hiện được phải dời về Thánh Địa Tây Ninh. Ông Đình Công Trứ phối hợp Minh Thiện Đoàn

cát Đền Thờ Phật Mẫu tại Trường Qui Thiện, đúng câu Đức Lý Giáo Tông đã dạy: “Minh Thiện sau là Qui Thiện”.

Minh chứng Đền Thờ Địa Linh Động cúng Hội Yến.

Lần đầu tiên Đức Hộ Pháp bổ vị Nhạc Sư bộ Nhạc Trung Ương Ông Trần Văn Sai và Giáo Nhi ở Tòa Thánh đến dạy Đồng nhi ở Đền Thờ Địa Linh Động thài cúng Lễ Hội Yến Điều Trì Cung vào đêm 14–8 năm Mậu Tý. Ông Giám Đốc Trường là người ngoan Đạo, biết rằng Lễ Hội Yến là Lễ đặc biệt của Hội Thánh Hiệp Thiên Đài, nên quì bạch thỉnh giáo: “Bạch Đức Thầy, chúng con biết lễ Hội Yến do Chúc Sắc Hiệp Thiên Đài bồi tữu. Nay Đức Thầy cho Đền Thờ Phật Mẫu Địa Linh Động được cúng Lễ Hội Yến, vậy ai được phép bồi tữu? – Cầu xin Đức Thầy chỉ giáo”.

Đức Hộ Pháp dạy: “Mấy con...”.

Kế tiếp năm sau, Đền Thờ này cũng vẫn được phép cúng Hội Yến. Khi Đức Hộ Pháp đến Hộ Pháp Tịnh Đường Địa Linh Động, Ông Đinh Công Trứ quì bạch: “Bạch Thầy, mấy con được cúng Lễ Hội Yến năm nay nữa là hai lần, vậy đền chùng nào mới thôi cúng, cầu xin Đức Thầy chỉ giáo?”

Đức Hộ Pháp dạy: “Ngày nào Hiệp Thiên Đài đòi thì trả”.

Chuyện này ai cũng đều nghe biết, nếu Ông Đinh Công Trứ học trò ngoan của Đức Hộ Pháp còn tại trần thì không việc gì xảy ra. Song mọi việc đều tiền định. Việc đến nó phải đến thôi!

(Tài liệu do HH TS Linh Quang Thi, bút danh Đạt Nam Thi, Thánh Thất Portland-Oregon, phổ biến)

Địa Linh Động - Trí Giác Cung

Tìm Hiểu Đại Lễ Vía
ĐỨC PHẬT MẪU và HỘI YẾN ĐIỀU TRÌ

HT Nguyễn Đăng Khích biên soạn

***

Hàng chục vạn người dự Hội Yến Diêu Trì Cung tại Đền Thờ Phật Mẫu

Trong Đạo Cao Đài, hằng năm có nhiều cuộc lễ, nhưng quan trọng nhất là hai đại lễ vía Đức Ngọc Hoàng Thượng Đế vào ngày mùng 9 tháng Giêng âm lịch và Đức Diêu Trì Kim Mẫu vào ngày rằm tháng 8 âm lịch.

Trong bài này xin đề cập đến đại lễ vía Đức Diêu Trì Kim Mẫu hay Đức Phật Mẫu là Đấng Mẹ Sanh của loài người và lễ Hội Yến Diêu Trì.

1- Đại cương về Đại Lễ Vía Đức Phật Mẫu và Hội Yến Diêu Trì:

-Ngày Rằm tháng 8 âm lịch là ngày đại lễ vía Đức Phật Mẫu, Hội Thánh cử hành cúng Đại Đàn ngộ thời (12 giờ trưa) tại Báo Ân Từ, nơi đền thờ tạm vì Đền Thờ Phật Mẫu chính thức chưa xây dựng và cũng là ngày trọng hệ trong cửa Đạo kỷ niệm lễ Hội Yến Diêu Trì (HYDT) đầu tiên ngày Rằm tháng 8 Ất Sửu (1925).

-Lễ Hội Yến Diêu Trì được tổ chức tại chánh điện báo Ân Từ , khoảng 9 giờ tối cùng ngày Rằm Trung thu này.

Hội Yến Diêu Trì Cung (HYDTC) là Hội Yến Bàn Đào nơi Cung Diêu Trì thuộc tầng Trời Tạo Hóa Thiên do Đức Phật Mẫu chương quản để mừng đón các chơn hồn đấng Đạo trở về sum họp với Bà Mẹ thiêng liêng và bắt đầu “nhập tịch” vào cảnh Thiêng liêng hằng sống.

Thời mở Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ, Đức Phật Mẫu vâng lệnh Đức Chí Tôn lập Hội Yến Diêu Trì ngay tại mặt thế này để tận độ con cái Ngài , mở con đường để chúng sanh tu đoạt Đạo.

Đức Hộ Pháp nói: “*Xưa kia, con người đi tìm Đạo, còn hôm nay trái lại, Đạo đến tìm người*”

Lễ HYDTC, mà người ta gọi là Hội, nhưng thật ra chúng ta về hội hiệp vui cùng Đấng Mẹ Sanh chúng ta tức Đức Diêu Trì Kim Mẫu..

2.-Đức Phật Mẫu đối với con cái Người:

-Đức Phật Mẫu là Mẹ sanh của toàn nhân loại, thể hiện tình thương bao la và tính bình đẳng của Người đối với con cái.

Đạo Cao Đài khác với các tôn giáo khác, thờ Đấng Thượng Đế là chủ ngôi Dương và Đức Phật Mẫu là chủ ngôi Âm. Âm Dương tương hợp mới tạo ra càn khôn thế giới, nói chung cả vạn linh trong đó có nhân loại là con cái của Người.

Theo giáo lý, con người có ba thể: Linh hồn do Đức Chí Tôn ban cho nhưt điểm linh quang ai cũng có như nhau, Chơn thần do Đức Phật Mẫu đào tạo và nhục thể do cha mẹ sinh ra. Đức Hộ Pháp giảng dạy rằng Đức Phật Mẫu dùng bảy ngọn khí tạo Chơn Thần ta, tức tạo Phách ta mà đạo Phật gọi là Thất Phách. Đó là Khí Phách làm Chơn Thần, là đệ nhị xác thân.

Thể xác (xác trần) con người không tồn tại sau khi chết, nhưng xác Thiêng liêng (Chơn Thần Phật Mẫu ban cho) vẫn tồn tại và thăng tiến, thoái lui hay đứng nguyên vị trí cũ tùy theo sở hành của mỗi kiếp sanh tạo ra.

Nếu Đức Chí Tôn thường xưng hô một cách thân thương với môn đồ là Thầy là Cha:

*“Làm **Cha** nuôi nấng ân cần,*

*Làm **Thầy** lại nhượng phẩm Thần ngôi Tiên”.*

thì Đức Phật Mẫu cũng âu yếm không kém khi gọi con cái của Người là con và xưng là Mẹ, Thiếp, Mụ

“ Ngồi trông con đặng phi thường,

Mẹ đem con đến tận đường hằng sanh” .

-Đền Thánh tượng trưng cho Ngọc Hư Cung thờ Đức Chí Tôn cùng các Đấng Thiêng liêng tại thế, nên mỗi khi cầu lễ chư sắc phải vận Thiên phục thứ cấp chính tề. Còn nơi đền thờ Đức Phật Mẫu thì mọi tín đồ , chức sắc đều cởi bỏ Thiên phục chỉ bận đồ trắng mà thôi;

không phân biệt giai cấp lớn nhỏ, phận nhỏ mọn Người càng thương gần gũi hơn. Thế nên, Đức Hộ Pháp cũng đã dạy, mỗi khi gặp chuyện đau khổ tâm hồn không tìm nơi đâu an ủi, hãy quỳ xuống giữa không trung mà khẩn vái Người, Người sẽ cứu giúp. Những điều bất công trước mắt chúng sanh, chỉ là kiếp sanh ngắn ngủi thôi, mà chỉ có trước mắt Mẹ mới đủ quyền năng đem trả lại Công chánh khi bị áp bức, chỉ có Đức Mẹ mới có tình thương yêu bao la và đủ quyền năng binh vực con cái của Người.

3- Hội Yến Diêu Trì tại thế đầu tiên mở màn Khai Đạo Cao Đài:

Đức Chí Tôn trước khi mở Đạo đã sai chư Thần Thánh Tiên Phật và chính Ngài đã mượn danh A Ẫ Ầ, làm bạn rồi làm Thầy, dụng thi văn đạo lý để dẫn dắt niềm tin dần dần chư vị tiền khai. Nổi bật nhất là các Đấng Cửu Vị Tiên nương Diêu Trì Cung dưới quyền Đức Thiên Hậu Nương Nương, sau này mới biết là Đức Phật Mẫu, làm bạn thân thiết xung tình huynh đệ, kẻ Tiên người tục luận bàn văn chương thi phú, đạo lý với nhau.

Khi niềm tin đã chín muồi, Đấng A Ẫ Ầ dạy ba vị Cao Quỳnh Cư, Phạm Công Tắc và Cao Hoài Sang Vọng Thiên cầu Đạo. Tiếp theo là dạy thiết tiệc chay đãi chư Tiên gọi là Hội Yến Diêu Trì (HYDT) do đức Phật Mẫu chủ trì và chín vị Tiên nương, bên hữu hình có 3 vị kẻ trên, kẻ Tiên vô hình và người tục cùng tham dự tiệc. Trước khi nhập tiệc 3 vị được Thất nương mách trước, ngâm mỗi người một bài thơ và hòa đờn để kính mừng Đức Cửu Thiên Nương Nương và Cửu Vị Tiên Nữ. Mãn tiệc, quý vị cầu cơ được Đức Cửu Thiên và Chín vị Tiên Nương ban cho các bài thi để làm kỷ niệm. Các bài thi này Hội Thánh dùng để thài hiến lễ mỗi lần tổ chức lễ Kỷ niệm HYDT hằng năm (1).

Sau đó, quý Ngài cầu Đấng A Ẫ Ầ và Ngài cho biết có tham dự từ đầu đến cuối. Ngài dùng phép ẩn thân để thi hành Bí pháp ấy.

Như vậy, ngày Rằm tháng 8 năm Ất Sửu (1925) là ngày Đức Phật Mẫu khai mở Hội Yến Diêu Trì đầu tiên tại thế, kêu gọi con cái về hội hiệp cùng Ngài chứ không phải riêng cho ba vị đại diện đầu tiên là Ngài Cao Quỳnh Cư, Phạm Công Tắc và Cao Hoài Sang.

4- Hội Yến Diêu Trì là đặc quyền của Hội Thánh Hiệp Thiên Đài và chỉ có một nơi duy nhất Tòa Thánh Tây Ninh mà thôi

-Ngài Bảo Đạo Hồ Tấn Khoa thuyết vào dịp Trung Thu Tân Hợi (1971) như sau:” ....Còn hỏi tại sao có mặt Thập Nhị Thời Quân dự bồi tưu trong bàn yến thì nên nhớ rằng ở cõi vô hình phải có Thập Nhị Khai Thiên tức là Thập Nhị Thời Thần phối hợp nhau để tạo ra cung Trời thì ở mặt thế này đối tượng của Thập Nhị Khai Thiên là Thập Nhị Thời Quân cũng phải phối hợp cùng nhau để giúp tạo thành hình tướng của Đạo Cao Đài, vì đó mà Thập Nhị Thời Quân mới có mặt bồi tưu trong buổi lễ Hội Yến. Bên Cửu Trùng Đài là hình ảnh của Cửu Thiên Khai Hóa, mà nơi cõi vô hình thì Cửu Thiên Khai Hóa chỉ là sự phân chia đẳng cấp của cơ Trời, còn về phần hữu hình thì Cửu Trùng Đài cũng chỉ là sự phân chia đẳng cấp trong cửa Đạo mà thôi. Nếu bên vô hình Cửu Thiên Khai Hóa không có dự phần phối hợp để tạo ra cung Trời thì trong đối tượng về phần hữu hình Cửu Trùng Đài cũng không có dự phần phối hợp để giúp tạo thành hình tướng của Đạo Cao Đài. Vì những nguyên do trên đây mà chức sắc Cửu Trùng Đài không có dự vào việc bồi tưu trong lễ Hội Yến Diêu Trì Cung

và lễ này mới đặc biệt thuộc phần tổ chức của Hiệp Thiên Đài”.

- Việc tổ chức Hội Yến Bàn Đào thì ở vô hình nơi cung Diêu Trì mỗi năm đến mùa đào chín, Đức Diêu Trì Kim Mẫu tức là Đức Phật Mẫu mở lễ Hội Yến Bàn Đào có tất cả chơn hồn vừa đoạt Đạo và chư Phật Tiên ở các nơi đều về châu lễ, được ăn một quả đào tiên sẽ đặng trường sanh; thì ở cửa đạo Cao Đài cũng có tổ chức một cuộc lễ hữu vi đối tượng tại đền thờ Đức Phật Mẫu ở Tòa Thánh Tây Ninh cho cả chức sắc Thiên Phong và toàn Đạo đều về châu lễ để hưởng ân điển của Đức Đại Từ Mẫu ban cho.

“...Chỉ có một lễ HỘI YẾN ở Đền Thờ Đức PHẬT MẪU tại Tòa Thánh Tây Ninh mà thôi.

Nếu ai mạo hiểm tự tổ chức một lễ HYDT một nơi nào khác y như ở TTTN thì phải bị tôi phạm pháp không sao tránh khỏi, trừ phi Đức Hộ Pháp lúc ở Kiêm Biên nơn danh là Chương quản Hiệp Thiên Đài mới tổ chức được mà thôi. Nhưng sau này Đức Hộ Pháp đăng tiên rồi thì ở Kiêm Biên chỉ tổ chức một buổi lễ tưởng niệm mà thôi (không có thài và không có bồi tửu.” (Thuyết đạo của Hồ Bảo Đạo Trung Thu Tân Hợi)

-Hiện nay tại Tòa Thánh Tây Ninh, cơ chế lãnh đạo Cửu Trùng Đài đã dựa vào quyền đờn ức chế Đạo, không cho chức sắc Hiệp Thiên Đài hành Đạo (đóng cửa Văn phòng Hiệp Thiên Đài), đem chức sắc phàm phong CTĐ vào các vị trí Hộ Đản Pháp Quân, Tả và Hữu Phan Quân, Kiểm sát Cúng phẩm nơi Đản cúng Đền Thánh, kể cả bồi tửu HYDT tại Báo Ân Từ nơi thờ Đức Phật Mẫu, thuộc đặc quyền của chức sắc Hiệp Thiên Đài. Như vậy, đặc ân hưởng Bí pháp HYDT thời nay (từ 2018) rất tiếc chỉ còn trong Tâm khảm của mọi tín đồ Cao Đài trung kiên mà thôi, không còn hiệu lực Bí pháp nữa!!!

5- Ý Nghĩa về Bí Pháp lễ Hội Yến Diêu Trì:

-Ngày lễ Hội Yến Diêu Trì năm Ất Sửu (1925) ngày KHAI SANH ra Đạo Cao Đài tức Khai Đạo.

Lễ HYDT là ngày Đức Phật Mẫu cả kêu con cái của Ngài đến hội hiệp cùng Ngài tức trở về với quê xưa cảnh cũ nơi ta phát xuất từ bằng cách mở con đường TU theo Đạo Cao Đài. Ngày lễ HYDT đầu tiên dưới thế này theo Bí pháp là ngày KHAI SANH ra Đạo Cao Đài tức Khai Đạo, quan trọng hơn gấp mấy lần ngày 07-10 1926 là ngày thông báo cho chánh quyền Pháp buổi ấy biết rằng Đạo Cao Đài chánh thức thành lập và cũng quan trọng hơn ngày Rằm tháng 10 Bính Dần (1926) là gọi rằng khai đạo chớ thật sự chỉ là ngày khai sanh hay là một lễ kỷ niệm ngày khánh thành đầu tiên, chớ ngày tạo hình tướng của đạo tức là ngày sanh của đạo là ngày rằm tháng Tám vào ngày Hội Yến Diêu Trì Cung đó vậy.

-Hội Yến Diêu Trì là cơ quan đặc đạo tại thế:

Đức Hộ Pháp nói “Hội Yến Diêu Trì là cơ quan đặc đạo tại thế”. Đức Diêu Trì Kim Mẫu cùng Cửu vị Nữ Phật đã giáng trần hội yến với chư Chức sắc, xướng họa thi phú và dạy Đạo. Ấy là Hội chư Tiên tại thế. Đức Phật Mẫu là Mẹ sanh của chúng ta cầm cả quyền năng giải thoát trong tay, vâng lệnh Đức Chí Tôn đem Bí Pháp Hội Yến Diêu Trì tại mặt thế này cho chúng sanh, nhất là 92 ức nguyên nhân hưởng, thay vì đoạt Đạo về Diêu Trì Cung ,nếu nhập vào cửa Đạo từng theo Chơn pháp thì đặng hồng ân của Đức Chí Tôn cho hưởng cái Bí pháp

HYDT tại thế này. Do đó, ngày lễ HYDT là ngày tối quan trọng trong cửa Đạo, ngày vui của toàn nhân loại được hưởng đặc ân chỉ có thời Tam Kỳ Phổ Độ này mà thôi.

- Mục Đích Hội Yến Diêu Trì là cứu vớt 92 ức nguyên nhân và mở cơ đại ân xá tận độ chúng sanh:

Đây cũng là mục đích của Tam Kỳ Phổ Độ và Bí pháp HYDT này từ tạo Thiên lập Địa đến giờ, chưa có ai hưởng được như chúng ta bây giờ.

Đức Hộ Pháp thuyết Đạo Tân Mão (1951) “... *Hại thay 100 ức nguyên nhân do Đức Chí Tôn đã để lại mặt thế này, đặng làm bạn với các đấng chơn hồn trong Vạn Linh sanh chúng của Ngài đã đào tạo thì Phật vị có sáu ức, Tiên Vị có hai ức, còn chín mươi hai ức nguyên nhân bị đọa trần. Từ ngày Đạo bị bế họ có lắm công tu mà thành thì không thành.*

... Chính mình Đức Chí Tôn biểu Đức Phật Mẫu tức nhiên Mẹ sanh của chúng ta cầm cả quyền năng giải thoát trong tay đến lập Hội Yến Diêu Trì tại mặt thế này và cả con cái của Ngài, nhứt là 92 ức nguyên nhân ấy, nếu nhập vào cửa Đạo từng theo chơn pháp thì đặng hồng ân của Đức Chí Tôn cho hưởng cái Bí Pháp Hội Yến Diêu Trì tại thế này, cái cơ siêu thoát thiên hạ đã đạt trong tay họ sẵn, tức nhiên giờ phút cuối cùng này là giờ phút hưng thú, giờ phút chết của họ, thì họ đạt vị một cách dễ dàng, ngôi vị nào cơ quan siêu thoát Đức Chí Tôn đã cho không họ đó vậy. Nhờ đó mà cơ quan tận độ Vạn Linh của Đức Chí Tôn đã lập lại tại thế này, từ đây sẽ mở rộng cửa Thiêng Liêng Hằng Sống đặng đến gom góp cả con cái của Ngài, trở về hiệp một cùng Ngài, bí pháp Hội Yến Diêu Trì là vậy đó.”

-Hội Yến Diêu Trì đánh dấu sự trường tồn vĩnh cửu của Đạo Cao Đài:

Ngài Hồ Bảo Đạo thuyết đạo 15-8 Tân Hợi: Về CHƠN PHÁP mà cũng về BÍ PHÁP, mọi cơ cấu hữu vi đều phải có đủ Tam bửu là TINH, KHÍ và THẦN.

Về một tôn giáo là một cơ cấu hữu vi thì cũng không ngoài luật ấy, nên trước tiên cần có một chủ hướng là tinh thần. Tinh thần ấy là tín ngưỡng. Chủ tinh thần ấy là linh hồn của đạo giáo, mà linh hồn của đạo giáo Cao Đài là Đức Chí Tôn chủ về cực Dương.

Một tôn giáo muốn sống bền vững và phát triển tốt đẹp thì tôn giáo ấy phải có đủ Tam bửu là TINH, KHÍ và THẦN.

-Về THẦN: thì khi lập Đạo Cao Đài, THẦN đã sẵn có do Đức Chí Tôn làm chủ linh hồn của Đạo giáo.

-Về KHÍ: thì buổi phôi thai chưa mấy tựu thành nên Đức Chí Tôn mượn hình thể của ĐIỀU TRÌ CUNG làm khí.

-Còn TINH: là hình thể của Đạo Cao Đài tức là ba chi PHÁP, ĐẠO và THỂ tượng trưng là HỘ PHÁP, THƯỢNG PHẨM và THƯỢNG SANH

Lúc nhen Đạo mới phôi thai thì Đức Chí Tôn và Đức Phật Mẫu có giáng cơ dạy cách thức lập lễ Hội Yến Bàn Đào vào ngày Rằm tháng Tám năm Ất Sửu nơi căn phố tư gia của Đức Thượng Phẩm dưới quyền chủ tọa của Đức Phật Mẫu, còn bên trên thì có Đức Chí Tôn hành pháp vô vi lập thành hình thể hữu vi của Đạo Cao Đài có đủ Tinh, Khí và Thần hợp nhứt

trong một bàn yến, mà bàn yến ấy về phần vô vi chủ yếu là trường sanh bất tử.

Nên lễ Hội Yến Diêu Trì Cung mà Đức Chí Tôn cho lập tại cửa Đạo Cao Đài cốt yếu là hội đủ cả ba Bửu pháp: Tinh, Khí và Thần để lập thành một cơ cấu trường sanh bất tử tức là sự trường tồn vĩnh cửu của Đạo Cao Đài đó vậy.'

6.-Tóm tắt Nội dung:

***-Tổng quát:**

-**Đại lễ vía Đức Phật Mẫu**, Hội Thánh cử hành cúng Đại Đàn ngọc thời (12 giờ trưa) ngày Rằm tháng 8 âm lịch và cũng là ngày trọng hệ trong cửa Đạo kỷ niệm lễ Hội Yến Diêu Trì (HYDT) đầu tiên ngày Rằm tháng 8 Ất Sửu (1925).

-Đức Phật Mẫu là Mẹ sanh của toàn nhân loại, thể hiện tình thương bao la và tính bình đẳng của Người đối với con cái.

-Ngày Rằm tháng 8 năm Ất Sửu (1925) là ngày Đức Phật Mẫu khai mở Hội Yến Diêu Trì đầu tiên tại thế, kêu gọi cả con cái về hội hiệp cùng Ngài chứ không phải chỉ riêng cho ba vị đại diện đầu tiên là Ngài Cao Quỳnh Cư, Phạm Công Tắc và Cao Hoài Sang.

-”Xưa kia, con người đi tìm Đạo, còn hôm nay trái lại, Đạo đến tìm người”(Đức Chí Tôn và Phật Mẫu đem Đạo đến như sanh)

-Lễ HYDT, mà người ta gọi là Hội, nhưng thật ra chúng ta về hội hiệp vui cùng Mẹ Sanh chúng ta đó vậy.

-Hội Yến Diêu Trì là đặc quyền của Hội Thánh Hiệp Thiên Đài và chỉ có một nơi tổ chức duy nhất là Tòa Thánh Tây Ninh mà thôi

-Nếu cơ sở Đạo nào tự tổ chức một lễ HYDT một nơi nào khác y như ở TTTN thì phải bị tội phạm pháp không sao tránh khỏi, trừ phi Đức Hộ Pháp lúc ở Kiêm Biên như danh là Chương quản Hiệp Thiên Đài mới tổ chức được mà thôi. Nhưng sau này Đức Hộ Pháp đăng tiên rồi thì ở Kiêm Biên chỉ tổ chức một buổi lễ tưởng niệm mà thôi (không có thài và không có bồi tử)'.
***-Ý Nghĩa về Bí Pháp lễ Hội Yến Diêu Trì:**

***-Ý Nghĩa về Bí Pháp lễ Hội Yến Diêu Trì:**

-Ngày lễ Hội Yến Diêu Trì năm Ất Sửu (1925) là ngày KHAI SANH ra Đạo Cao Đài tức Khai Đạo.

Lễ HYDT quan trọng hơn gấp mấy lần ngày 07-10 1926 là ngày thông báo cho chánh quyền Pháp buổi ấy biết rằng Đạo Cao Đài chánh thức thành lập và cũng quan trọng hơn ngày Rằm tháng 10 Bính Dần (1926) là gọi rằng khai đạo chớ thật sự chỉ là ngày khai sanh hay là một lễ kỷ niệm ngày khánh thành đầu tiên mà thôi.

-Hội Yến Diêu Trì là cơ quan đắc đạo tại thế, nếu nhập vào cửa Đạo và tùng theo Chơn pháp thì đặng hồng ân của Đức Chí Tôn cho hưởng cái Bí pháp HYDT tại thế này (tức phải TU)

-Mục Đích Hội Yến Diêu Trì là cứu vớt 92 ức nguyên nhân và mở cơ đại ân xá tận độ chúng sanh

-Hội Yến Diêu Trì đánh dấu sự trường tồn vĩnh cửu của Đạo Cao Đài (thất ức niên=700,000 năm)

*-**Tóm lại**, Bí pháp của Hội Yến Diêu Trì Cung là Đức Phật Mẫu vâng lệnh Đức Chí Tôn đem cơ quan giải thoát xuống thế đặt trong cửa Đạo Cao Đài để toàn thể các tín đồ được đoạt Đạo. Muốn được hưởng hồng ân này, chúng ta phải nhập môn cầu Đạo và tùng theo Chơn pháp ĐĐTKPD.

Đức Hộ Pháp lúc còn sinh tiền, năm nào cũng đề ý lễ này hơn hết, từ tạo Thiên lập Địa đến giờ, chưa có ai hưởng được thời kỳ này. Chúng ta phải ngưỡng vọng thâm ân vô biên vô tận của Đấng Mẹ Sanh và phải suy nghiệm lễ này để mật niệm cảm ơn Đức Chí Tôn và Đức Phật Mẫu.

*Để kết thúc, xin có văn thơ kính mừng Đại Lễ :

HỘI YẾN DIÊU TRÌ

Hội Yến Bàn Đào cõi Niết bàn,
Diêu Trì chuyển cảnh chốn trần gian.
Cửu Nương Phật Mẫu bày Chơn pháp;
Tam Tướng Hiệp Thiên tiếp Đạo tràng.
Ấn chứng Ngọc Hư khai Đại Đạo ;
Xá ân Thượng Đế đóng Diêm quan .
Trung Thu mỗi độ trăng rằm đến;
Nhớ Đấng Mẹ Sanh kính lễ đàn.

Hoàn Nguyên

Trung Thu Canh Tý 2020

Nam Mô Diêu Trì Kim Mẫu Vô Cực Thiên Tôn.

*-Tài Liệu Tham Khảo:

-Các bài Thuyết Đạo của Đức Hộ Pháp về Đức Phật Mẫu và lễ Hội Yến Diêu Trì từ 1948-1951

-Thuyết Đạo của Ngài Hồ Bảo Đạo vào rằm tháng 8 Tân Hợi (1971)

(1) Ghi Chú: 13 bài thài Hội Yến Diêu Trì của Đức Cửu Thiên , Cửu Vị Tiên Nương , Đức Hộ Pháp, Đức Thượng Phẩm và Đức Thượng Sanh:

CỬU THIÊN NƯƠNG NƯƠNG

Cửu kiếp Hiên Viên thọ sắc Thiên,
Thiên Thiên Cửu phẩm đặc cao huyền.
Huyền hư tác thế Thần Tiên Nữ,

Nữ hảo thiện căn đoạt Cửu Thiên.

NHÚT NƯƠNG:

HOA thu ủ như màu thẹn nguyệt,
Giữa thu ba e tuyết đông về.
Non sông trải cánh Tiên lòe,
Mượn câu thi hứng vui đề chào nhau.

NHỊ NƯƠNG:

CẨM tú văn chương hà khách đạo?
Thi Thần tử Thánh vấn thùy nhân?
Tuy mang lậy tiếng hồng quần,
Cánh Tiên còn mển, cỡi trần anh thư.

TAM NƯƠNG:

TUYẾN đức năng thành đạo,
Quảng trí đắc cao huyền.
Biển mê lắt léo con thuyền,
Chở che khách tục, cứu tuyền ngăn sông.

TỨ NƯƠNG:

GẤM lót ngõ chưa vừa gót ngọc,
Vàng treo nhà ít học không ưa.
Đội trông nho sĩ tài vừa,
Đằng giao khởi phụng khó ngửa Tiên thi.

NGŨ NƯƠNG:

LIỄU yếu điệu còn ghen nét đẹp,
Tuyết trong ngàn khó phép so thân.
Hiu hiu nhẹ gót phong trần,
Đài sen mấy lượt gió thần đưa hương.

LỤC NƯƠNG:

HUỆ ngào ngạt đưa hơi vò dậu,
Đứng tài ba chẳng thiếu tư phong.

Nương mây như thả cánh hồng,
Tiêu Diêu phát phước, cõi tòng đưa Tiên.

THẤT NƯƠNG:

LỄ bái thường hành tâm đạo khởi,
Nhân từ tái thế tử vô ưu.
Ngày xuân gọi thế hảo cừu,
Trăm duyên phước tục khó bù buồn Tiên.

BÁT NƯƠNG:

HỒ HÓN HOA SEN TRẮNG nở ngày,
Càng gần hơi đẹp lại càng say.
Trêu trắng hằng thói dẫu mà,
Cột mây tranh chức Phật đài thêm hoa.

CỬU NƯƠNG:

KHIẾT sạch duyên trần vẹn giữ,
Bạc Liêu ngôi cũ còn lời.
Chính chuyên buồn chẳng trọn đời,
Thương người noi Đạo, Phật Trời cũng thương.

Đức Hộ Pháp:

Trót đã ba năm ở xứ người,
Đem thân đổi lấy phút vui tươi.
Ngờ đâu vạn sự do Thiên định,
Tuổi đã bảy mươi cũng đủ rồi.
Nhớ tiếc sức phàm thừa chống chọi,
Buồn nhìn cõi Đạo luống chơi vui.
Rồi đây ai đến cầm chơn pháp,
Tô điểm non song Đạo lẫn đời.

Đức Thượng Phẩm:

Ngánh lại mà đau cảnh đoạn tràng,
Cõi Thiên mừng đặng dứt dây oan.
Nợ trần đã phủi lòng son sắc,
Ngôi vị nay vinh nghĩa đá vàng.
Cởi tâm chơn tình lòa nhứt nguyệt,
Phơi gan chí sĩ nhuộm giang san.

Bốn mươi hai tuổi sanh chưa phỉ,
Đề mắt xanh coi nước khải hoàn.

Đức Thượng Sanh:

Từ lúc đưa tay nắm Đạo quyền,
Nguyên đem thi thỏ tâm trung kiên.
Độ đời tuyết lạnh vòng danh lợi,
Trau chí tìm roi bạc Thánh Hiên.
Từ ái làm nên an thổ võ,
Đức ân dụng phép tạo nhơn duyên.
Những mong huê trạch trên nhuân gôi,
Sứ mạng làm xong giữ trọn nguyên.

H ẾT

Đông Đạo chiêm ngưỡng cộ Tiên

ĐỨC ĐIỀU TRÌ KIM MẪU TRONG ĐẠO CAO ĐÀI CỘI NGUỒN VÀ Ý NGHĨA Duy Văn sưu tầm

Báo Ân Từ- nơi thực hiện nghi thức cúng Hội yến Điều Trì Cung (Ảnh Đại Dương)

Hằng năm, vào ngày rằm tháng 8 âm lịch, Hội thánh đạo Cao Đài tại Toà thánh Tây Ninh long trọng tổ chức đại lễ Hội yến Điều Trì cung (HYDTC). Đây là một trong hai cuộc lễ trọng đại nhất của đạo là lễ vía Đức Chí Tôn (vào ngày mùng 9 tháng Giêng) và ngày lễ vía Đức Phật Mẫu (tức lễ HYDTC), mà theo quan niệm của người có đạo Cao Đài là hai đấng sinh thành, cha và mẹ của toàn thể chúng sinh
Đạo Cao Đài là nền tôn giáo mới phát sinh tại miền Nam Việt Nam đầu thế kỷ 20 theo quan

điểm “Tam giáo quy nguyên, Ngũ chi phục nhất”, nghĩa là tổng hợp hầu như tất cả các tôn giáo trên thế giới. Do vậy, các nghi thức lễ tiết trong hoạt động tín ngưỡng của đạo Cao Đài đều ít nhiều có ảnh hưởng, bóng dáng của các nền tôn giáo đã có từ trước.

Tuy nhiên, qua tìm hiểu về nền đạo có tổ đình đặt tại tỉnh nhà, người viết bài nhận thấy đại lễ HYDTC có thể nói là tín ngưỡng thuần túy của dân tộc Việt Nam. Mặc dù trong giáo lý đạo Phật cũng có vị Phật Mẫu Chuẩn Đề, một trong những hoá thân của Phật Quan Âm, nhưng ý niệm được thể hiện trong bài Thần chú Phật Mẫu Chuẩn Đề (trí tuệ sâu xa, đầy đủ mọi năng lực làm bất cứ việc gì đem lại lợi ích cho chúng sinh) lại hoàn toàn khác với ý niệm về đấng Diêu Trì Kim Mẫu (mẹ của chúng sinh).

Trong khi đó, tín ngưỡng “thờ Mẫu” là tín ngưỡng đã có từ rất lâu đời của dân tộc Việt Nam và qua sự sáng tạo của các vị tiên bói khai sáng đạo Cao Đài, lễ HYDTC cúng vía Đức Phật Mẫu, tức Diêu Trì Kim Mẫu đã trở thành hoạt động tín ngưỡng gần một thế kỷ, từ năm Ất Sửu -1925 cho đến nay.

Việc xác định mốc thời gian tổ chức lễ HYDTC lần đầu tiên trước cả khi tôn giáo Cao Đài chính thức làm lễ khai đạo (năm Bính Dần - 1926), được ghi rõ trong sách “Đại đạo truy nguyên” của tác giả Huệ Chương (Hội thánh Cao Đài xuất bản năm 1929).

Tác giả Huệ Chương viết theo lời kể của ông Cao Quỳnh Đức, con của ông Cao Quỳnh Diêu, một trong những vị tiên bói khai sáng đạo Cao Đài, thuật lại sự việc cha con ông cùng với các ông Cao Quỳnh Cư (em ruột ông Cao Quỳnh Diêu), Phạm Công Tắc và Cao Hoài Sang tổ chức “cầu cơ” ở nhà riêng của ông Cư tại đường Calmette, Sài Gòn (nay là đường Nguyễn Thái Bình, quận 1, TP. Hồ Chí Minh).

Trong buổi “cầu cơ” này, các ông được tiếp xúc với các đấng Diêu Trì Kim Mẫu và Cửu vị Tiên nương, nhận sự dạy bảo của các đấng về việc tổ chức lễ HYDTC. Sách “Đại đạo truy nguyên” có đoạn: “Chú Tư (ông Cao Quỳnh Cư- NV) tôi (ông Cao Quỳnh Đức- NV), nghe đấng lời ấy rất mừng lòng, bèn xin cô chiếu cố đến mấy ông, dạy cách nào cầu linh Kim Mẫu đến đặng.

Khi ấy, Thất Nương bèn biểu mấy vị phải trai giới ba ngày, và tìm cho đặng Ngọc Cơ cầu linh Bà mới đặng. Mấy ông không hiểu Ngọc Cơ là chi, chú Tư tôi xin cô chỉ dạy. Cô bèn vẽ hình Ngọc Cơ, rồi giải nghĩa và dẫn rõ căn cội buổi xưa, lấy hình trạng của ngôi sao Bắc Đẩu mà tạo thành. Lại dạy cách phò Ngọc Cơ cho mấy ông, và biểu mấy ông đặt một bài thi dự bị. Đoạn chú Tư, chú Tám tôi (ông Phạm Công Tắc- NV) và anh Cao Hoài Sang vung lời trai giới ba ngày; và tìm mượn đặng Ngọc Cơ y theo lời dạy.

Qua đến ngày thứ ba là buổi hẹn hò, lại nhằm tiết Trung thu, đúng đêm 14, rạng mặt rằm tháng tám. Ngoài trời thì trăng thanh gió mát; trong nhà chú Tư tôi lại dọn dẹp trang hoàng, xem vào có vẻ tinh khiết lắm.

Đúng giờ Tý, thấy đều đủ mặt. Tôi thấy chú Tư tôi đã sắp đặt dọn bàn dài, rải bông lá chung

quanh, phía trong bàn ngay chính giữa để một bộ đồ trà, còn chín vị Tiên Cô mỗi người một cái tách, sắp vòng theo bàn, hàng giữa dọn những trái cây tươi tốt, ngó vào rất lịch, tựa hình như đãi tiệc, vì chung quanh có chín cái ghế mây. Cuộc cúng này mấy ông gọi là "Phó yến Diêu Trì ", đến ngày nay hãy còn noi dấu lễ kỷ niệm ấy.

Đoạn chú Tư tôi đốt hương đèn lên, cả thầy đều quỳ lạy khẩn vái, rồi đem Ngọc Cơ ra mà cầu. Thật quả có linh Cửu Thiên Nương Nương (Đức Diêu Trì Kim Mẫu- NV) đến, và đủ chín vị Tiên Cô, mỗi vị đều giáng cơ chào mừng mấy ông. Khi ấy, Thất Nương xin ba ông đờn, rồi mỗi người ngâm bài thi của mình làm, đặng hiến lễ, còn linh Bà và Cửu Cô an vị mà nghe.

Chừng nhập tiệc, Thất Nương lại mời ba ông ngồi chung vào cho vui. Cũng tội nghiệp cho mấy ông, vì e thất lễ nên không dám. Rốt việc, ép uống quá, mấy ông liệu thế khó chôi từ, mới đem ghế thêm, sắp sau lưng chín cái ghế nọ, ba ông xá rồi ngồi xuống. Tôi dòm thấy mấy ông cũng bắt tức cười, nhưng không dám nhích mép, cứ đứng khoanh tay hầu mà thôi.

Cách chừng nửa giờ, chú Tư tôi lại tái cầu. Linh Nương Nương và chín vị Tiên Cô để lời cảm tạ chẳng cùng, lại hứa rằng: “Từ đây đã có Ngọc Cơ rồi, thì tiện cho Diêu Trì Cung Cửu Cô đến mà dạy việc”. Đêm ấy, mấy ông thức cho đến 3 giờ khuya mới nghỉ”.

Sau buổi “cầu cơ” kể trên, các ông Cao Quỳnh Cư, Phạm Công Tắc, Cao Hoài Sang, Cao Quỳnh Diêu... tiếp tục dùng Ngọc Cơ để làm phương tiện học đạo nơi Đức Chí Tôn và các đấng thiêng liêng rồi tiến hành khai đạo Cao Đài tại chùa Gò Kén vào năm Bính Dần 1926. Sau đó không lâu, Hội thánh Cao Đài do các ông đứng đầu đã tậu được khu đất 100 ha để xây dựng khu nội ô Toà thánh hiện nay.

Đối với việc tổ chức đại lễ HYDTC, trong giai đoạn đầu của quá trình “hoàng khai Đại đạo”, do tác động chiến tranh nên việc tổ chức với nghi thức giản dị. Tuy nhiên, phần lễ chính vẫn được diễn ra giống như cuộc lễ đầu tiên do ông Cao Quỳnh Đức kể, ông Huệ Chương viết lại.

Đất nước, nay hết chiến tranh .Hội thánh Cao Đài có điều kiện thuận lợi để tổ chức lễ long trọng, quy mô như hiện nay. Cụ thể, đại lễ HYDTC được tổ chức với hai phần lễ hội rõ rệt. Phần lễ được tổ chức tại ngôi Báo Ân Từ, còn gọi là Điện thờ Phật Mẫu, với các nghi thức cúng Hội yến diễn ra trong nội điện và phần trưng bày quả phẩm hiến lễ của hàng trăm họ đạo ở khắp các tỉnh, thành trong nước tại các gian triển lãm chung quanh Báo Ân Từ.

Sau lễ Cúng đàn Phật Mẫu lúc 12 giờ trưa, đến 22 giờ rằm tháng 8 âm lịch, diễn ra lễ chính với nghi thức Hội yến Diêu Trì như sách “Đại đạo truy nguyên” viết ở phần trên. Chỉ có khác là phần đờn đàn và ngâm các bài thi xung tụng các đấng (gọi là “bài thài”), không phải do “ba ông đờn rồi mỗi người ngâm bài thi của mình làm đặng hiến lễ”, mà do ban nhạc lễ và đội đồng nhi Toà thánh hiến lễ; bởi lẽ ngày nay các vị Hộ pháp Phạm Công Tắc, Thượng phẩm Cao Quỳnh Cư và Thượng sanh Cao Hoài Sang đều đã quy tiên. Các “bài thài” cúng lễ HYDTC gồm: 10 “bài thài” hiến lễ Đức Phật Mẫu và Cửu vị Tiên nương (từ Nhứt nương

Cắm hoa gian lễ phẩm của các họ đạo trong tỉnh (Ảnh : Đại Dương)

đền Cửu nương), cùng 3 “bài thái” xung tụng công đức của 3 vị tổ chức lễ HYDTC đầu tiên gần một thế kỷ trước.

Phần hội của đại lễ là cuộc rước “Cộ Tiên” (hình tượng Đức Phật Mẫu và Cửu vị Tiên nương ngự trên lưng chim thanh loan) và màn múa tứ linh (long, lân, quy, phụng) với dàn nhạc cổ truyền dân tộc diễn hành qua Báo Ân Từ, Đền thánh trên đường Phạm Hộ Pháp, vòng quanh sân Đại đồng xã trở về nơi xuất phát tại Ban nhà thuyền đường Cao Thượng Phẩm.

Với quy mô tổ chức trang trọng, rực rỡ với nội dung cuộc lễ được giữ gìn, phát huy bản sắc tín ngưỡng từ nguồn cội ban đầu, Đại lễ HYDTC tại Toà thánh Tây Ninh hằng năm thu hút hàng trăm ngàn người tham dự, không chỉ có các tín đồ của đạo ở “lục tỉnh Nam kỳ” như xưa mà còn ở các họ đạo tận miền Trung, miền Bắc và cả Ban đại diện Hội thánh ở nước ngoài cùng về tổ đình phụng cúng.

Trong Cao-Đài giáo ngoài tôn-thờ Đức Chí-Tôn Ngọc-Hoàng Thượng-Đế, còn tôn thờ Đấng thứ hai là Thiên-Hậu Chí-Tôn còn gọi là Diêu-Trì Kim-Mẫu hay là Phật-Mẫu đó là Đấng sinh-thành dưỡng-dục vạn-linh. Loài người đã nhận biết Phật-Mẫu rất sớm, nhờ các vị Tiên-nương giáng trần chỉ-giáo, mà các dân-tộc nhất là phương Đông thờ phượng NGƯỜI từ lâu đời, ngày nay chúng ta còn thấy lưu lại hình-tượng đồng cốt, có đề-cập đến Phật-Mẫu dưới danh hiệu Bà Chúa Tiên, Thánh-Mẫu hay là Mẫu. Phật-Mẫu được nhân-loại

tôn thờ dưới nhiều danh xưng khác nhau : Tây phương gọi là Đức Mẹ, Đông-phương gọi là Cửu-Thiên Huyền-Nữ, Thái-Dương Thần-Nữ, Tiên-Thiên Thánh-Mẫu, Lão-giáo gọi là Lão Mẫu, Ấn Độ giáo xưng tụng NGƯỜI là Devi Bhagava, Thông-Thiên-học gọi là Đức Mẹ Thế-Gian. Việt-Nam gọi là Bà Chúa Tiên hay là Mẫu, Mẹ-Sanh... đa số nữ phái Việt-Nam đã tín-ngưỡng Phật-Mẫu từ lâu đời, hiện nay ở Cố-đô Huế có hội Tiên-Thiên Thánh-Mẫu, thờ-phụng NGƯỜI tại Điện Hòn-chén, hằng năm có tổ-chức lễ hội rất là linh-đình trọng thể. Trong Đạo Cao-Đài có đền thờ Phật-Mẫu, tại Thánh-địa Tây-Ninh hằng năm có lễ hội lớn vào ngày rằm tháng tám. Ở mỗi địa-phương có Điện thờ Phật-Mẫu bên cạnh Thánh-thất hương khói sáng chiều. Như vậy tùy theo tín-ngưỡng mỗi nơi mà có sự thờ phụng, chiêm-bái khác nhau. Sau đây chúng ta hãy cùng nhau tìm hiểu về bản-nguyên, quyền-năng và công-đức của Phật-Mẫu đối với chúng-sanh.

Theo Di-lạc chơn kinh, thì nơi tầng Trời Tạo-Hoá Huyền-Thiên có Đức Diêu-Trì Kim-Mẫu dưới quyền Phật-Mẫu có các vị Phật : Quảng-Sanh, Dưỡng-dục, Chưởng Hậu, Thủ-luân cùng Cửu vị Nữ Phật (có tên từ Nhứt nương đến Cửu Nương) và hàng-hà-sa-số chư Phật từng Linh NGƯỜI thường du tà thế-giới dưỡng-dục quần-sanh quy-nguyên Phật vị.

Buổi ban sơ khai Đạo Cao-Đài, Phật-Mẫu và Cửu vị Tiên-nương (nay là Cửu vị nữ Phật), đã dùng thi văn qua cơ-bút để diu-dắt các Vị tiên-bôi, nhờ đó mà các Ngài hiểu lẽ huyền-vi, nhận lãnh sứ-mạng truyền-giáo sáng-lập ra Đại-Đạo Tam-Kỳ Phổ-Độ còn gọi là Cao-Đài giáo hiện nay. Còn nói về Phật-Mẫu, Đức Hộ-Pháp đã cho biết quyền-năng của NGƯỜI như sau : "... Nếu có Đức Chí-Tôn mà không có Đức Diêu-Trì Kim-Mẫu thì trong vũ-trụ không có chi về mặt hữu vi..." " Cả cơ-quan tạo đoan hữu tướng thấy đều do Phật-Mẫu tạo thành. Khi ta đến cõi Trần mang mảnh hình hài, cái chơn-linh khi đến, khi về cũng do tay Phật-Mẫu sản-xuất, Phật-Mẫu là mẹ linh-hồn, nếu chúng ta biết ơn nặng ấy, thì càng cảm mến cái công-đức hoá-dục sản-xuất của Ngài vô cùng. " Bây giờ nói về tại sao có Phật-Mẫu :... Đức Chí-Tôn là nguồn cội cả bí pháp... trong bí pháp buổi ban sơ phân tách ra âm dương, phần âm là Phật-Mẫu sản-xuất cả cơ hữu vi của vũ-trụ. Bởi thế quyền-năng của Phật-Mẫu là mẹ khí-thể của ta. (Thuyết đạo của Đức Hộ-Pháp tại Báo-ân-từ ngày mùng một tháng 02 Đinh-Hợi/1947). Theo Thánh giáo Đức Chí-tôn nói rằng : "... Khí Hư-vô sanh ra có một Thầy và ngôi của Thầy là Thái-cực, Thầy phân Thái-cực ra Lưỡng-nghi, Lưỡng nghi phân ra Tứ-tượng, Tứ-tượng biến Bát-quái, Bát-quái biến hoá vô cùng mới lập ra càn khôn thế giới. (TNHT/Q2/62).Thầy lại phân tánh Thầy mà sanh ra vạn vật là : vật chất thảo mộc, côn trùng gọi là chúng sanh..." (Trích TNHT/Q2/ trang 62). Trong kinh Xưng-tụng Công-đức Phật-Mẫu nói rằng : " Lưỡng nghi phân khí Hư-vô

Hộ-Pháp tại Đền Thánh ngày 14 tháng 9 Mậu-Tý /1948) Đức Hộ Pháp còn cho biết thêm rằng: "Phật-Mẫu chủ âm-quang, Chí-tôn chủ Dương-quang, âm dương tương hiệp mới có năng-lực sanh-hoá ra càn-khôn thế-giới. (Theo thuyết đạo của Đức Hộ-Pháp giải nghĩa Phật-Mẫu chơn kinh). Nói về Âm quang thì Bát-nương Diêu-Trì-cung giáng cơ giải thích như sau : "Âm-quang là khí chất hỗn độn sơ khai khi Chí-tôn chưa tạo-hoá, lần âm-khí ấy là Diêu-Trì-cung, chứa để tinh-vi vạn-vật, tỷ như cái âm-quang của phụ-nữ có trứng cho loài người. Khi Chí-Tôn đem dương-quang âm-áp làm cho sinh-hoá, thì khoảng âm-quang

phải thối-trầm làm tinh- đầu, là cơ-quan sinh hoá vạn-linh. Song lần âm-quang ấy có giới-hạn, nghĩa là nơi nào ánh dương- quang của Chí-Tôn chưa chiếu giám thì phải còn tối tăm mờ-mịt, chẳng sanh hoá..." (Trích TNHT/QII/trang 85) Theo giải-thích trên đây thì khi còn hỗn-độn sơ-khai chưa phân ra Trời Đất, nhưng trong đó đã sẵn có phần âm rồi, phần âm này chứa các yếu-tố phôi-thai của vạn-vật. Tỷ như một nụ hoa non trong đó đã sẵn có nhị đực, nhưng cũng có cả phần nhị cái, là nơi chứa chất-liệu để kết thành quả hạt sau này, đến khi hoa nở phân ra nhị đực và nhị cái riêng biệt là lúc âm dương đã phân chia, sau đó qua hiện-tượng thụ phấn kết-hợp giữa nhị đực và nhị cái, là lúc âm dương giao phối mà kết thành quả hạt. Cũng như khi Thái-cực đã phân ra âm dương, dương động thì khuếch tán, âm tĩnh thì ngưng kết, tức là khí kết thành chất, rồi qua hiện-tượng âm dương tác-động mà khí chất kết tụ thành ra các tinh-cầu, khi ánh dương-quang rọi vào thì các tinh-cầu là nơi sinh ra vạn-vật. Đó là quyền-năng của Phật-Mẫu theo Cao-Đài giáo. Còn các tôn-giáo đã nói về Phật-Mẫu như sau : Theo Thông Thiên học đã nói về Đức Mẹ Thế-gian như sau:" Đức Mẹ Thế-Gian là một trạng thái Ngôi hai của Thượng-Đế, Ngài là chúa-tể của các vị Thiên-Thần. Tinh-thần Ngài đã ngự-trị trong tâm-tâm con cái của Ngài là nhân-loại, trong mỗi đẳng-cấp của cõi Trời và cõi Phàm đều có Ngài hiện-diện. Quyền-năng của Ngài rất bao-la, trí phàm không thể hiểu nổi. Chẳng những Ngài là hiện thân của tình thương đậm-đà và kỳ-diệu nhất, mà cũng là Đấng cực kỳ uy-nghiêm và quyền-lực vô song Ngài luôn luôn đầy ân-huệ, chứa-chan niềm từ-bi bác-ái, sẵn-sàng đáp lại sự kêu vang cầu-cứu của nhân-loại. Dù quyền-năng của Đức Mẹ Thế-Gian là cứu giúp tất cả sinh-linh, nhưng Ngài chú-tâm đặc-biệt đến thiếu-nhi và phụ-nữ, nhất là lúc sinh-sản, vì hai hạng này thường yếu-đuối cần phải thương-yêu bảo-bọc nhiều hơn. Ngài luôn luôn ôm-ấp và ban cho họ sự chở-che, sự nương-nhờ khi cần kíp, để xua đuổi sự nguy-nan thống khổ ở quanh mình họ. (Theo Tạp-chí Tìm-hiểu Thông-thiên-học số II, 12 Xuân Aát-mùi 1955).Theo Thiên-Chúa Giáo tôn-vinh Ngài là Đức Mẹ hằng cứu giúp, là Nữ-vương Hoà-Bình. Tóm tại bản-nguyên và quyền-năng của Phật-Mẫu theo Đức Hộ-Pháp dẫn giải như sau : " Từng Trời Tạo-hoá-Thiên có vị cầm quyền năng tạo-đoan gọi là Thiên-hậu. Năm cả Kim-bản, tức là năm đẳng-cấp Thiêng-liêng, điều-khiển các chơn-linh gọi là Phật-Mẫu Diêu-Trì. " Thời kỳ này NGƯỜI đã xuất nguyên-linh đến dạy dỗ chúng ta... " Khi mở Đạo Cao-đài Chí-Tôn định cho Phật-Mẫu đến giáo đạo cho chúng ta, bảo-trọng nuôi-nấng dạy-dỗ chúng ta thì không ơn-đức nào bằng, vì không ai biết thương con, muốn con nên người, bảo trọng binh-vực con hơn mẹ... (Trích thuyết đạo của Đức Hộ-Pháp tại Báo-ân từ ngày 15 tháng 8 Đinh Hợi).Như vậy quyền-năng của Phật-Mẫu rất bao la, trí phàm không thể hiểu nổi, bản-nguyên của Ngài lại quá ư linh-diệu, ngôn-ngữ hữu hạn của thế-gian không có thể nào giải rõ. Nên trong sưu-tập này chỉ có thể nêu trong muôn một những quyền-năng quá ư kỳ-diệu của Ngài mà thôi, nhưng chỉ có một điều quả-quyết rằng chúng ta đang có một Bà Mẹ Thiêng-Liêng quyền lực vô-song, chứa-chan niềm từ-bi bác-ái luôn ban ân-sủng cho mọi người, chúng ta chỉ cần một tín-ngưỡng mạnh-mẽ, một thân tâm thanh-tĩnh trong-sáng thì sẽ đón nhận được ân-huệ và lắng nghe được huyền-âm vi-diệu của NGƯỜI hướng-dẫn diu-dắt chúng ta trong mọi sinh-hoạt hàng ngày.

Duy Văn (sưu tầm)

VƯỜN THƠ THẾ ĐẠO

Bá Huê Viên - Nội Ô Tòa Thánh

Ia.*- Đại lễ PHẬT MẪU

Kính thành ơn mẹ nén hương dâng
Mừng phúc cộ hoa tiên giáng trần
Đại hội tung bừng rồng lửa lộn
Lễ đài trống giục mùa kỳ lân
Phật tiên dạy Đạo liên hoa nở
Mẫu phụ truyền thừa huệ tánh vâng
Gia quyền an Khang cùng kính nguyện
Ân trời Phật mẫu độ chúng dân

Hưng Quốc

Dallas 4-23-2023

Họa 1

HỘI YẾN ĐIỀU TRÌ

HỘI hiệp hằng năm lễ kính dâng,
YẾN ca Phật Mẫu giáng phàm trần.
DIÊU cung chứng giám bồi Tiên tử,
TRÌ chúng chào mừng nổi trống lân.
BÍ quyết Mẹ Sanh ban lối tắt,
PHÁP môn đạt Đạo phụng thừa vâng.
GIẢI oan tiền nghiệp, đường tu vững,
THOÁT tục hội quy Thánh đức dân.

Hoàn Nguyên

San Jose*4-23-2023

Họa 2

LỄ KÍNH DÂNG

Đạo sử ghi rành lễ kính dâng
Cửu Nương Phật Mẫu hội phàm trần
Thiết bàn hoa quả thành tâm kính
Tướng Soái các Ngài dạ cảm lân
Hội Yến ngày vui Tiên giáng thế
Điều Trì chỉ dạy Đạo khai vâng
Chúng sanh thức tỉnh theo chân Mẹ*
Nói bước cùng Cha** xoá tội dân...

Yên Hà

25/4/2023

* Đức Phật Mẫu -** Đức Chí Tôn

Họa 3

NGÀY HỘI YẾN

Lòng thành khẩu bái dạ trầm dâng,
Cửu vị Tiên Nương hạ thế trần.
Đại lễ Diêu Trì- cung cúc tửu,
Hội ngày Phật Mẫu- nhộn long lân.
Thánh môn đông đủ tình đoàn kết,
Tù Phụ huấn khuyên trí huệ vâng.
Theo nguyện diêu huyền bền vững chí,
Cầu Trên Mẹ độ đến phàm dân.

Song Linh

26-04-2023

Ib.*-HỘI YÊN ĐIỀU TRÌ

Hội Yên Điều Trì ở cõi trần
Tây Ninh Toà Thánh đẹp phong vân
Múa lân Ông Địa, dâng lên Mẹ
Thúc trống đèn hoa đợi rước Thần
Đại Lễ Bàn Đào, chuông mở tụng
Cúng Thầy Mẹ, Phật Mẫu ban ơn
Tiền khai chức sắc chung nguồn gốc
Đạo hữu đồng môn bước lại gần...!
MAI XUÂN THANH

Aug 21, 2023

Họa 1

LỄ HỘI YÊN BÀN ĐÀO

Tháng tám Tiên nương hạ giáng trần
Tây Ninh Thánh địa mở phong Vân
Bàn đào thiên giới Điều Trì ngự
Hoa quả thế gian cúng Thánh Thần
Cầu nguyện tín đồ qui tụ vị
Tụng kinh bá tánh mẹ gia ơn
Tụng bưng chiêm trống kỳ lân múa
Tiếng vọng âm vang xa đến gần

Hung Quốc

8-22-2023

Ic.*- NHỚ TRUNG THU XƯA

Mơn mang gió thổi lá bay xen
Nhớ lúc tuổi thơ giỡn cộ đèn
Tháng tám xe hoa tiên nữ giáng
Ngày rằm trăng hội tín đồ chen
Báo Ân Phật Mẫu hương lan tỏa

Đền Thánh Chí Tôn chuông động rền
Đại Đạo hoàng khai Nam Việt quốc
Tịnh tâm tu tập Thánh Thần khen

Hung Quốc

Texas 9-7-2023

Id.*- TƯỚNG NIỆM

TƯỚNG nhớ niềm vui gặp Thánh phàm
NIỆM tâm cầu đức phước lâm sàng
NGÀY cùng tháng tận qua kỳ Hạ
HỘI khấn thiên cơ chỉ giáo bàn
YÊN tiệc linh thiêng tam Tướng Soái
DIÊU tiêu ấn chứng lễ nghinh đàng
TRÌ lòng khẩn nguyện Tiên Nương giáng
CUNG thỉnh Mẫu Nghi hạ chỉ phàm ...

Yên Hà

14/9/2023

IIa.*- VÍA ĐỨC LÝ ĐẠI TIÊN

ĐỨC tài thiên mệnh định do số
LÝ Bạch văn chương thơ tuyệt cổ
ĐẠI nghiệp thi ca danh hậu thế
TIÊN say bóng nguyệt lưu niên số
TRƯỜNG huynh cơ bút lệnh truyền dạy
KIÊM nhiệm oai quyền công tế phổ
GIÁO đạo Cao Đài lệnh Chí Tôn
TÔNG đồ Đại Đạo tam kỳ Độ

Hung Quốc

6-15-2023

Họa 1.- ĐỨC LÝ ĐẠI TIÊN

Đức dựng trường tồn phần định số,
Lý theo điệu bút hoà nhân cổ.
Đại đồng thơ phú rõ kỳ tài,
Tiên hiệu văn chương lưu Thánh số.
Trưởng vị trì tâm ý Thượng Toà,
Kiêm quyền cơ điển công thi phổ.
Giáo kinh mở rộng lệnh Thiên Tôn,
Tông phái tam kỳ Đại Đạo độ.

Song Linh

16-06-2023

Họa 2.- ĐỨC LÝ ĐẠI TIÊN

ĐỨC trọng mệnh thiên đầu có số
LÝ hoà chuyên thể từ kim cổ
ĐẠI nhơn thi phú biệt danh tài
TIÊN cõi Đào Nguyên ghi sách số
TRƯỜNG lão niên huynh xuất chúng tầm
KIÊM môn hiệp Trấn Kỳ Ba phổ
GIÁO Đài Đại Đạo chiếu Thượng Tôn
TÔNG Hội Long Hoa thuyền cứu độ ...

Yên Hà

20/6/2023

HOA 3 ĐỨC THÁI BẠCH KIM TINH

ĐỨC dẫn tài hành người thiện số,
LÝ Trường Canh Chủ Tinh kim cổ.
ĐẠI thi bá rạng nổi danh Đường;
TIÊN bút Tam kỳ cân phẩm số.
TRƯỜNG Trấn Oai nghiêm hưng Đạo gia,
KIÊM Huynh thế Phụ quyền ân phổ.
GIÁO khai Huỳnh Đạo Hội Long Hoa,
TÔNG chỉ Qui nguyên cơ tận độ.

Hoàn Nguyên

Ib.*- NGÀY VÍA ĐỨC LÝ GIÁO TÔNG

Lý Bạch Kim Tinh trưởng Đại Tiên
Cao Đài Nhứt Trấn Đạo Oai Nghiêm
Vang danh nhiều kiếp trần nhơn hạ
Anh cả Giáo Tông phụng lệnh kiêm
Đức độ quyền năng tô Thánh Thể
Tây Ninh Toà Thánh địa Linh Tiêu
Tín đồ áo trắng công Ngài nhớ
Sửa tánh luyện tâm hướng cõi Thiên ...

Yên Hà
16/9/2023

ĐỨC ĐIỀU TRÌ KIM MẪU

Nhớ ghi công đức siêu quần,
Xưa kia Kim Mẫu chính cung toàn quyền;
Mười phương phân định trung kiên,
Tám hướng Mẹ dẫn chơn truyền diệu thâm;
Tháng năm ngày luận giờ lần,
Mười phần Mẹ đất ân cần bồi tô.
Là con là cháu nghĩ sao?
Ngày mà Địa Mẫu phân trao Đất Trời,
Phân ra bốn hướng tám nơi,
Định căn định kiếp, định thời âm dương;
Đất chao, khí quyền phi thường,
Trời thanh yên tịnh khí dương nhẹ nhàng.
Hai bên Thiên Địa vẻ vang,
Ngôi Vua Vị chúa hoàn toàn kỷ cương,
Điều Cung Mẹ đã lo lường,
Trì Tâm ương chủng lối đường hóa sanh.
Kim Chi ngọc bích trâm anh,
Mẫu Thân Chơn Pháp cội cành huyền linh;
Phân ra tứ hướng phân trình,
Rời đem nhị khí, rời sinh hiệp hòa.
Lưỡng toàn Niên Luật Tiên Gia,
Nghỉ sanh hỏa lộ thượng tòa quang minh,
Nhị Cung tiếp dẫn công trình,
Khí Quang rạng rỡ hóa sinh nhân loài.
Tô Bằng Bửu Pháp cung soi,
Bồi Bằng báu vật trong ngoài vĩnh an;
Địa sanh thảo mộc kiện toàn,
Thiên Nhơn hiệp ý, Thánh Hoàng hiệp dân.
Đến ngày qui pháp đầu vân,
Nay ta tri nghiệm đức ân điệp trùng.
Huynh Đệ một thịt tín trung,
Đệ là cốt nhục, hiệp tùng ý nhau ;
Tự nhiên tươi thắm muôn màu,

Điền viên sản nghiệp cùng nhau bảo toàn.
Nhớ khi cầu khẩn Mẫu Hoàng,
Ngày giờ tâm niệm, ý thoàn tâm tu,
Kỷ cương quảng pháp Văn Thù,
Niệm tình Mẫu Tử thiên thu ai hoài.
Pháp cao cơ tạo đổi thay,
Quyền uy Trời Đất thâm dày biết bao,
Tâm tuồng minh mẫn thanh cao,
Phong quan phong sắc hoàng trào chiếu phê.
Cổ ai rồi cũng trở về,
Kim thời tu luyện, hậu về Phật Tiên;
Nung là ý chí trung kiên,
Nấu toàn thánh dược trị yên bệnh loạn.
Tận tình tu sửa chỉnh trang,
Lòng yên trí vững khai hoang trí tài,
Đức cao sắc phẩm Như Lai,
Ân sâu sẽ được Cửu Đài chứng tri.
Kim thân nhẹ sắc Điều Trì,
Mẫu ban chánh pháp hiệp quy đạo đời,
Sắc son ghi tạc muôn nơi,
Phong hòa võ thuận Đất Trời trợ ân,
Tinh quang nhứt nguyệt thánh thần,
Tường tri nhân vật đức âm Điều Trì.

Duy Văn sưu tầm
(Nguồn Face book)

Bài thơ được giảng cơ về Đức Phật Điều Trì Kim Mẫu để đời sau ghi nhớ và phụng thờ. Bài thơ theo thể Lục Bát.

VĂN HÓA - NGHỆ THUẬT

DIÊU TRÌ KIM MẪU - PHẬT MẪU DIÊU TRÌ LÀ AI?

DIÊU
TRÌ
KIM
MẪU

PHẬT
MẪU
DIÊU
TRÌ

 TâmLinh.Org

Kim Mẫu: là từ nói tắt của danh hiệu: Kim Bàn Phật Mẫu, nghĩa là Đức Phật Mẫu chưởng quản Kim Bàn nơi Diêu Trì Cung. Kim Bàn hay Kim Bồn là nơi Đức Phật Mẫu chứa các nguyên chất để tạo ra chơn thân cho vạn linh.

Kim: - Vàng, vua loài kim. - Màu vàng. - Quý báu như vàng. - Tiền bạc. Mẫu: Mẹ.

Kim Mẫu là nói tắt danh hiệu: Kim Bàn Phật Mẫu, là Đức Đại Từ Mẫu nơi cõi thiêng liêng.

* Diêu Trì Kim Mẫu là Đức Phật Mẫu chưởng quản Kim Bàn nơi Diêu Trì Cung.

* Phật Mẫu Diêu Trì là Đức Phật Mẫu ở Diêu Trì Cung.

Đây là hai danh hiệu của Đức Phật Mẫu.

NGHĨA " DIÊU-TRÌ KIM-MẪU "

Chữ Diêu, hoặc chữ Dao cũng được, có nghĩa là ngọc diêu, một thứ đá quý báu (pierre précieuse).

Chữ Trì nghĩa là ao nước, hay là hồ nước.

Hai chữ Diêu Trì hiệp lại có nghĩa là : Ao hay hồ nước, trong đó có nhiều ngọc quý báu. Đây có nghĩa là một cảnh trí, một cung điện, ở trên một chót núi Hi-mã-lạp-nhã (Himalaya), làm ranh giới giữa nước An Độ và nước Trung Hoa, gọi tên núi là Côn Lôn. Ai có coi truyện thần tiên thì biết đó là chỗ Ngọc Đế ngự và nhiều vị Đại Tiên tu luyện.

Chữ Kim là vàng, cũng có nghĩa là các loại kim, như bạc, đồng, chì, sắt . . .thuộc về Tây phương. Theo Bát quái hậu thiên (Lạc thư), Kim này ở ngôi Đoài, mà Đoài là Âm kim.

Chữ Mẫu là mẹ, là chủ tử, thuộc về hữu hình. Như cuốn Đạo Đức kinh nói: "Hữu danh, vạn vật chi mẫu.", nghĩa là chùng Đạo có hình, có tên, Nó là mẹ sanh muôn vật.

Người ta thường hiểu chữ "mẫu" theo nghĩa thông thường, là người đàn bà sanh con, nên gọi Đức Diêu Trì Kim Mẫu là Bà Tây Vương Mẫu.

Theo sách vở của người Trung Hoa, Ngài là một vị Thần Tiên từ đời xưa, xa xăm. [. . .]

Tây Vương Mẫu cũng là một vị ban thuốc trường sanh. Ngài trở thành một vị chủ tử vườn đào,. Ở cõi trên trời, và cai quản các vị thần tiên cõi đó, có khác hơn cõi ta ở dưới trần này là đặng sống lâu và hưởng vô cùng khoái lạc (jouit d'une félicité parfaite). Vườn Tây Vương Mẫu ở trên chót núi Côn Lôn – như tôi đã nói ở trên. Ngài ở trong lầu các bằng ngọc, có 9 tầng huyền thất và chung quanh có vách thành bằng vàng.

Trong lầu có đơn phòng Tử Túy, bên trái có ao Diêu Trì, bên mặt có sông Huồn Túy. Dưới chơn có 9 tầng nhượ thủy (nước yếu), sóng cao muôn trượng, không có tiên xa (xe nhờ bạo phong thổi đi), vũ luân (bánh xe bằng lông chim) thì không thể nào đi đến đó được.

[. . .]

II. NGHĨA " VÔ CỰC TỪ TÔN "

Tại sao gọi Đức Diêu Trì Kim Mẫu là Vô Cực Từ Tôn ?

Có lẽ chư đạo hữu còn nhớ nghĩa Tam cực đã có giải nhiều lần. [. . .]

Tam cực nghĩa là Ba ngôi cực cao cả, gọi là :

1. – Vô cực
2. – Thái cực
3. – Hoàng cực

1)- Vô cực là gì?

Vô cực nghĩa là cực vô, trong đó cực kỳ trống không, chẳng có gì khác lạ hơn nó nữa, gây ra các sự trở ngại cho Nó, nên gọi là Khí hồn nhiên. Tuy vậy mà Nó đủ các đức tính tiềm tàng, còn kín đáo, ẩn núp, cũng như con gà còn trong trứng gà, chưa có lộ hình dạng mà ta có thể thấy được. Cũng như trong một hạt giống lúa, tuy ta chưa thấy cây lúa, mà trong đó có đủ sinh lực để sanh ra sau này cây lúa vậy.

Đạo Đức Kinh gọi cái đó là: "Đạo tự hư vô sanh nhưt khí", nghĩa là từ trong Đạo hư vô mà sanh ra Nhưt khí. Nhưt khí có ba phương diện hay là Ba ngôi, mà ngôi Thứ nhưt gọi là Vô cực.

2)- Thái cực là gì?

Thái cực nghĩa là cực thái hay là cực đại. Từ trong Vô cực là ngôi thứ nhưt lại có một điểm khí dương phát sanh. Hễ khí động phát sanh tức là khí dương, thì phần tịnh còn lại là khí âm. Cho nên Kinh Dịch nói : " Thái cực sanh lưỡng nghi" , nghĩa là Thái cực sanh ra khí âm và khí dương. Đạo Đức kinh gọi là Một sanh ra hai. Đây là ngôi thứ nhì của Nhưt khí, mà ngôi Thứ nhì gọi là Thái cực.

3)- Hoàng cực là gì?

Hoàng nghĩa là ông vua. Cực là cực cao như nói trên. Cũng gọi là Nhơn cực hay là cái phần tinh thần, phần tâm linh cực cao, chẳng phải ở trong vua chúa mà thôi, như người xưa hiểu , mà ở trong tất cả mỗi con người. Nói theo Nho giáo, thông thường, ta có thể gọi Nó là Lương tâm, là Lương tri, Lương năng, là Tánh lý, là Thiên lương, là Thiên chơn, . . .

Thái cực (thèse) sanh ra âm dương, mới có hai bên tương đối (anti thèse), còn Hoàng cực, đây có nghĩa là hỗn hiệp âm dương (synthèse) , mới có xuất ra vạn pháp. Nếu không có âm dương tương hiệp, thì làm sao sanh hóa được ! Nên Kinh Đạo Đức nói: "Hai sanh ba", là âm dương hiệp sanh ra Hoàng cực.

Vậy thì Ba ngôi chỉ có Nhưt khí, mà mỗi ngôi đều có một vai tuồng riêng biệt, chẳng giống nhau mà luôn luôn bổ túc cho nhau. Tuy phân ba thời kỳ cho dễ hiểu, kỳ thiết là Ba ngôi cùng đồng thời, phân cao hạ.

Đức Diêu Trì Kim Mẫu vẫn có một vai tuồng đặc biệt, thuộc về ngôi Vô cực, nên lấy hiệu là: Vô cực Từ Tôn. Nghĩa là Ngài đại diện cho ngôi Thứ nhưt là ngôi Vô cực.

Sao gọi là Từ Tôn ?

"Từ" là nhân từ, từ bi, có lòng thương xót, độ dẫn tất cả chúng sanh. Như theo thế gian, mẹ thương con một cách diệu hiền nên gọi là từ mẫu, từ thân. Trái lại, đối với cha, thì dùng

chữnghiêm, nghĩa là nghiêm minh, nên gọi là nghiêm phụ, nghiêm quân.

"Tôn" là cao cả, bực rất mực tôn nghiêm. Hoặc gọi là Thiên tôn, nghĩa là bực cao cả, tôn nghiêm, ở trên các tầng trời, hay là trên thiên đàng.

ĐỊA MẪU CHÂN KINH (Chú Giải)

Hồi mới tạo Thiên lập Địa, Vua Bàn Cổ xuất thế trị đời trước nhất, Ngài mới sắp đặt ngôi thứ, vì lẽ tự nhiên Ngài phong tặng cho Mẫu đây đến bậc tối cao tối đại.

Âm Dương hai khí đủ rồi mới kết cấu cùng nhau hiệp thành hôn phối. Nhờ có mưa thuận gió hòa, hiệp tác mới hóa sinh muôn loài vạn vật. Ấy vậy ai mới bước vào đường đạo đức thì phải trì kinh Địa Mẫu này trước hơn hết mới nhằm đạo hạnh. Trên thì cầu xin với Hoàng Thiên hoan lạc hỉ xả tội lỗi cho tất cả chúng sinh. Còn dưới thì khẩn nguyện cùng Địa Hậu vui lòng bảo hộ muôn dân cho đặng an nhàn trường cửu.

Kể từ đây Đất – Trời đã phân biệt rồi, chẳng còn mù mịt mờ ám như khi trước nữa. Đất là Âm, Trời là Dương. Âm Dương mới khắng khít cùng nhau chẳng hề rời rã. Thông đồng khắp cả cùng Trời Đất thấu đáo Nhật – Nguyệt – Tinh là ba ánh sáng và bao trùm tất cả Càn Khôn Vũ Trụ chẳng sót hướng nào; Bắc, Nam, Đông, Tây là bốn góc chính trụ. Hiệp với Tây Bắc, Tây Nam, Đông Bắc, Đông Nam là tám hướng bao vòng quanh nơi ngoài gọi là Trời đó. Còn Mẫu đây, Mẫu cố thủ trung ương (trung tâm) Mồ Kỷ (Mậu – Kỷ) gọi rằng đất. Bởi vậy cho nên Mẫu bao đường cho muôn loài từ hồi đời Tiên Thiên nhất khí, còn gọi là đời thượng cổ dĩ chí đời hậu thiên gọi là đời hậu lai ác thế cầu trọng. Còn phu quân Mẫu vốn thật là một vị Đổng Tử trường sinh bất lão, huyền diệu cao minh vô cùng. Ngài thì điếc, còn Mẫu đây thì câm đôi ta kết bạn cùng nhau rất nên hòa nhã, sách có chữ rằng: Thiên lung Địa á. Thần cũng là Dương, Khí cũng là Âm, lúc ban sơ Dương thịnh Âm suy phối hiệp mới sinh ra Trời Đất. Đến chừng tạo Thiên lập Địa rồi thì Dương khứ Âm lai, Khí Thần giao cảm mới hóa sinh ra loài người hiền lành chân chính. Chân Khí là Mẫu đây. Mẫu mới thật là Âm Khí. Còn Chân Thần thì biến trở lại làm chúng sinh của Mẫu. Chân Thần là nhất điểm linh quang ấy là Dương Khí đó. Âm Dương hội hiệp gọi rằng Đấng Tạo Hóa. Tạo Hóa ra Thiên Địa trước hết, rồi sau mới hóa sinh ra Chúa – Thánh – Tôi – Hiền. Tuy là chẳng thấy Âm Dương giao cấu như phạm phu tục thế nhưng mà có thật vì Thiên Can với Địa chi thường thường luân chuyển sinh sinh hóa hóa ra hoài chẳng dứt. Tám sưu là mười hai, ấy là Thập Nhị Địa Chi: Tý, Sửu, Dần, Mão, Thìn, Tỵ, Ngọ, Mùi, Thân, Dậu, Tuất, Hợi. Còn nhị bát là mười, ấy là Thập Thiên Can: Giáp, Ất, Bính, Đinh, Mậu, Kỷ, Canh, Tân, Nhâm, Quý. Can – Chi là Âm – Dương đó. Tử với Mẫu chẳng rời nhau thì thọ thai liền. Thai nghén cưu mang như vậy cho đến 10 năm chẵn. Mười năm chẵn thét mới đúng quẻ hào đã định, vì trong Bát Quái có phân chia 8 hướng, mỗi một hướng chia ra là 8 quẻ, mỗi quẻ ra là 6 hào, cộng chung lại là 64 quẻ, tẻ ra làm 384 hào. Đúng giờ mãn nguyện trúc cơ, thì trong thân của Mẫu xuất hiện ra 6 vị Thánh Đế Minh Quân kể ra dưới đây: Một là Vua Thiên Hoàng, hai là Vua Địa Hoàng, ba là Vua Nhân Hoàng, bốn là Vua Phục Hy, năm là Vua Thần Nông, sáu là Vua Hiền Viên. Qua đến đời Vua Phục Hy thì Ngài đã hiểu rõ máy biến hóa ra Trời Đất. Ngài bèn phân định 2 khí Âm Dương và họa ra một cái Bát Quái Tiên Thiên rõ 8 hướng trong Càn Khôn Vũ Trụ. Đến

đời Vua Thần Nông thì Ngài tiên đắc tìm kiếm ra được 5 giống lúa và 6 thứ gạo. Đến đời Vua Hiên Viên thì Ngài kiếm ra đủ cách để chế tạo ra y phục và các đồ vật dụng cho người đời cần dùng, chẳng sót món nào.

Con người mà đặng ăn no mặc lành kể từ 2 đời Vương đó. Rồi lưu truyền kiểu mẫu lại cho hợp thời tiết và hợp phong thổ.

Phật Địa Mẫu phát lạc rằng: 3 kiếp Phật xuất thế, kiếp nào cũng trong thân Mẫu mà ra. Chư vị Bồ Tát cũng vậy. Chẳng có vị nào lìa xa khỏi thân Mẫu này được nữa. Nếu họ ra khỏi thân Mẫu rồi họ nương tựa ở xứ nào cho được bao giờ. Vì bởi khắp cùng Đông, Tây, Nam, Bắc thì đã có 4 Bộ châu bao trùm tất cả các xứ rồi. Cùng là Xuân, Hạ, Thu, Đông; 4 mùa, 8 tiết trở xoay cũng do Mẫu tạo thành. Nào sông rạch, hồ, biển đâu đâu cũng chẳng rời khỏi thân Mẫu. Cùng muôn nước 9 Châu cũng do nơi Mẫu vun dưỡng trưởng thành. Trái qua các đời Vương Đế đại danh chưa có ai ra khỏi thân Mẫu. Cùng cả thầy lớn bé trong Cung Điện cũng do nơi Mẫu vun dưỡng trưởng thành. Khắp trong thiên hạ có Mẫu Nhạc là 5 danh sơn thắng cảnh hơn hết. Cùng là núi cao rừng thẳm cỏ thụ ngàn năm, cũng do nơi Mẫu vun dưỡng trưởng thành. Các sắc nhân dân trăm họ đâu có ai lìa ra khỏi thân Mẫu được. Cùng 5 giống lúa 6 thứ gạo cũng do nơi Mẫu vun dưỡng tốt tươi. 72 cảnh thanh lương địa kia chẳng phải ở ngoài thân Mẫu này được. Cùng muôn loài cầm thú cây cỏ cũng do nơi Mẫu vun dưỡng trưởng thành. Con người trần thế mà sống đặng đây thì cũng nhờ ăn uống vật thực của Mẫu mới sống. Đến chừng chết rồi cũng phải chôn thân cát xác trở vào mình Mẫu. Sách có chữ rằng: sinh tại thế, tử hườn tại thổ. Tất cả Châu, Quận, Phủ, Huyện cũng chẳng rời khỏi thân Mẫu được. Nào am tĩnh, quán xá, thư viện, lầu đài cũng nhờ lấy tài liệu và vật chất trong thân thể của Mẫu mới làm ra được vững bền tốt đẹp.

Thánh Thần Tiên Hiền lớn nhỏ cũng nhờ Mẫu phong thưởng bày đặt lớp lang. Còn các chư Phật mà đặng kim thân bất hoại thì cũng nhờ Mẫu chứng nhận công quả cho mới đắc thành chánh giác. Huỳnh kim là vàng ròng của Mẫu ban bố hun đúc ra vóc ngọc mình vàng của các chư Phật kia. Thật là quý báu hơn tất cả chân châu bửu ngọc trong bốn phương trời. Thiếu chi người ham muốn vọng tưởng đến chừng kết cuộc rồi có mấy ai được đắc thành nguyện. Còn nào là những vàng thoi bạc nén, cùng các loại kim khí khác cũng do nơi Mẫu sản xuất mới có. Vậy chúng con xét lại đó mà coi có còn sót món nào ở ngoài thân Mẫu này đặng chẳng? Các nhà Vương hầu tiểu nhược quốc nhờ Mẫu phong tặng tôn kính. Còn trải qua các nhà Đế Vương đại cường quốc thì cũng nhờ Mẫu sùng tôn cho mới được an hưởng thanh trị lâu dài. Nước nào mà bị giặc giã cường bức lấn lướt cũng do nơi Mẫu vận chuyển phạt hành mới có cảnh quan đầu khởi. Vậy mà chẳng thấy nước nào biết trọng kính đến thân danh của Lão Mẫu ráo tội.

Lãnh, nhiều, the, lụa, gai thô, ... thứ nào cũng do Mẫu sản xuất. Cùng là bông, hoa, cây, trái, rau cải đủ thứ cũng do nơi Mẫu vun dưỡng trưởng thành. Các loại chua, ngọt, cay, đắng, do nơi Mẫu sản xuất. Cùng thuốc uống, lúa ăn trong 4 mùa cũng do nơi Mẫu vun dưỡng trưởng thành. Hành, họ, tỏi, nén kiệu do nơi Mẫu sản xuất. Cùng là gừng, đường, tiêu, ớt cũng do nơi Mẫu vun dưỡng trưởng thành.

Khắp trong thiên hạ, đàn ông chí những đàn bà, con nít đều sinh ra nhiều chứng bệnh. Bởi vậy cho nên Mẫu tạo ra sẵn sàng cả muôn thứ thuốc đề phòng điều trị. Lại cũng có hiểm họa người nam nữ chẳng ưa dùng tử nhục mỹ vị. Vì vậy cho nên Mẫu đã tạo sẵn nào là dầu, muối, tương, giấm đựng cho chúng nó dùng cho vừa miệng. Món nào món ấy cũng do nơi Mẫu sản xuất. Trăm ban, vạn sự cũng do nơi mẫu vun dưỡng trưởng thành tất cả. Phật Địa Mẫu than rằng: Mẫu đã lao tâm tổn huyết với chúng con đã tận tuyệt rồi. Công lao tiêu trừ ấy biết lấy bút mực nào mà tả cho hết được. Vì tình Mẹ thương con nam nữ, dầu khổ lao thể mấy Mẫu cũng chẳng sờn. Sách còn có chữ: Phụ Mẫu ái tử chi tâm, vô sơ bất chí, vậy mà chúng con nữ lòng nào quên dứt ơn sâu nghĩa cả của Mẹ cho đành. Vật ăn phẩm uống trang sức cân đai gì Mẫu cũng tạo hóa. Hễ Mẫu tạo hóa ra món nào, Mẫu hết lòng vun dưỡng trưởng thành món nấy, còn hoài cho đến ngày chung cuộc mà thôi. Mẫu cũng có thể chế biến ra tiền bạc đủ thứ và đủ kiểu cho chúng con mua bán chi dụng hằng ngày. Vậy mà chẳng thấy ai để lòng tưởng niệm đến Mẫu một tiếng coi thử. Trên đời chẳng còn sót món nào ở ngoài thân Mẫu. Ấy vậy mà loài vạn vật cũng hườn lại một tay Mẫu tạo hóa sinh thành tất cả không? Nam mô nhất tâm thành kính. Nam mô A Di Đà Phật, thật y như lời của Mẫu truyền bảo chẳng sai. Trước khi Mẫu hóa sinh ra có một vật thô sản mà thôi. Gọi rằng quả Địa cầu. Rồi nơi quả địa cầu ấy Mẫu tích trữ chẳng biết bao nhiêu tài liệu và phẩm thực, dành để cho sáu ngã luân hồi cần dùng chẳng hay gì hết được.

Trên đời này chỉ có mình Trời là lớn hơn hết mà thôi chứ có ai nào biết đến Mẫu. Chớ như Địa Mẫu này sánh cùng Hoàng Thiên kia cũng đồng một bậc đó mà. Khi nào trên trời mưa xuống một giọt nước cam lồ Thủy, thì dưới đất bèn hóa sinh ra các loại ngũ cốc đầy đồng lấp ruộng. Tuy là hạt mưa ngọt ngào trong sạch kia rót xuống đất đượm nhuần mát mẻ, vậy mà ai có biết đặt gốc hạt mưa ấy bởi nơi đâu mà ra chẳng? Cũng bởi hút nước ở trong cốt tủy tinh vị của Mẫu đem lên không trung làm mây, rồi mây ấy bèn đông đặc lại thành giá, giá ấy gặp một luồng điện quang chiếu diệu vào, liền tan ra rơi xuống đất, thành ra mưa đó. Ròng, Cù tàng hình ẩn dạng dưới ngàn sông, muôn suối cũng chưa ra khỏi thân Mẫu được. Bởi vậy cho nên bão tố gió mây gì cũng do nơi Mẫu vận chuyển thực hành tất cả. Nếu Mẫu chẳng điều khiển rồng làm gió làm mây, thì bao giờ ai có thấy Rồng tự chuyên làm mưa xuống xứ nào đặt. Xứ nào mà chẳng có Rồng, Cù tàng hình ẩn dạng ở dưới, hễ nghe lệnh Mẫu hô phong hoán vũ thích lịch lô đình nơi nào, thì Rồng nơi đó hiện ra làm gió làm mưa liền.

Nhắc tới nhắc lui mà nghe, chớ việc nào cũng do Mẫu vận trù quyết sách cả thay. Vậy mà người đời có mấy ai để tâm xét đến. Mẫu rất đau lòng xót dạ. Nhọc nhằn cay đắng bao nhiêu thì để Mẫu chịu. Còn mặc tốt ăn ngon thì chúng con toại hưởng vui cười. Phật Mẫu phát lặc rằng: từ xưa tới nay, Mẫu chẳng hề nhắm mắt. Hễ Mẫu nhắm mắt lại rồi, ắt có tai to nạn lớn sắp xảy đến cho tất cả chúng sinh liền, chẳng đợi tới giờ nhắm mắt làm cho. Nếu Mẫu xoay lưng sắp mặt trong chừng một giờ, thì con cá Ngao to lớn trở mình lặn qua một cái nó sẽ xù tiêu sạch bách. Trời thì tan Đất thì rã. Trời Đất đâu có thấy nữa. Trên đời này sẽ thành ra một tràng không thì trống trơn trống lỗng rồi đó. Chừng đó các chư Phật Như Lai cũng phải tàng ẩn ngoài Càn Khôn. Còn chư vị Bồ Tát thì sẽ đào tẩu biệt hình dạng. Nào Vua, Chúa, Quan,

Dân đảng sẽ bị diệt tiêu tan rụi hết. Trời Đất Thánh Thần sẽ bị tiêu tan rã rọt, cũng như bị thiêu trong lò bát quái kia vậy. Sẽ chẳng còn biết đâu là Đông, Tây, Nam, Bắc chẳng nhận ra hướng nào cho đặng. Đến chừng đó, muôn loài vật sẽ tan nát biến ra như tro bụi kia vậy. Phật Địa Mẫu ngự trên cõi thượng tầng tối cao huyền hóa và bảo dưỡng nhân sinh, trải hết lòng lành rất quảng đại như vậy đó.

ĐỨC HỘ PHÁP THUYẾT VỀ PHẬT MẪU NHƯ SAU

Quyền làm MẸ Vạn linh:

Đức Phật Mẫu là bà MẸ thiêng liêng của toàn cả Vạn linh, mà Vạn linh thì gồm đủ Bát Hồn (tức là 8 phẩm Chơn linh) gồm: Kim thạch hồn, Thảo mộc hồn, Thú cầm hồn, Nhơn hồn, Thần hồn, Thánh hồn, Tiên hồn và Phật hồn.

Nhưng tại sao quyền hành của Đức Phật Mẫu lại nhỏ hơn quyền hành của Đức Nhiên Đăng Cổ Phật hay Đức Di-Lạc Vương Phật?

Đức Hộ Pháp thuyết đạo Con đường TLHS giải như sau:

"Bản đạo đi ngang Cung Hồn Nguồn Thượng Thiên, là nơi Đức Di-Lạc đã thâm pháp, đã định vị nơi ấy. Bản đạo có tả mà trong tâm còn mờ hồ, không biết tại sao, vì lẽ gì, Đức Phật Mẫu là MẸ mà phải chịu dưới quyền con là Đức Di-Lạc, trong bụng coi hơi bất mãn.

Liên khi ấy, Bản đạo ngó thấy cái tướng hình của Đức Phật Mẫu đứng đằng trước, còn Đức Di-Lạc ở đằng sau lưng, quì xuống, đưa hai bàn tay lên, đặng tỏ cho Bản đạo hiểu, dầu cho người con ấy mạnh mẽ, quyền hành thế nào, mà quyền MẸ vẫn là quyền MẸ, không thể gì qua được. Ngài chỉ tuân theo mạng lệnh của Đức Phật Mẫu đặng trị thế mà thôi."

Cũng trong Con đường TLHS, Đức Phạm Hộ Pháp thuyết đạo, thuật lại lúc Ngài vào Diêu Trì Cung bái kiến Đức Phật Mẫu, thấy cái huyền năng vô biên của Đức Phật Mẫu:

Bản đạo cùng các bạn kỳ trước đã ghé nơi Tạo Hóa Thiên, tức Tòa Thiên Cung Phật Mẫu là Diêu Trì Cung.

Bản đạo có nói một điều làm cho chúng ta nên suy nghĩ nhiều là: Huyền bí vô biên của Phật Mẫu.

"Bản đạo nói sơ lược huyền năng thế nào, mà khi chúng ta vào kiến diện Đức Phật Mẫu, ta ngó trên mặt Ngài, ta thấy mặt bà mẹ ta, sanh ta, đương như buổi sống, đương lo buổi trở về. Bản đạo tưởng ngó thấy bà mẹ sanh Bản đạo, tưởng cả thầy cũng đều ngó thấy người mẹ của họ vậy.

Nếu lấy theo cái trí học tưởng tượng không biết con mắt thiêng liêng có chiếu hình mẹ ta chiếu diệu ra không? hay là Huyền diệu vô biên của Phật Mẫu cho chúng ta thấy như vậy.

Bà mẹ hình hài chúng ta đây là nhơn viên của Đức Phật Mẫu bên phái nữ đó....

Có điều trọng hệ là dầu nam nữ cũng vậy, ráng giữ một điều này: Coi chừng đừng thất hiếu với cha mẹ. Ngày mình ngó thấy hình ảnh Đức Phật Mẫu thì thấy người Mẹ nhơn từ, hiền hậu vô cùng, hạnh phúc mình được hưởng đó, còn trái ngược lộn lại, nếu ta thất hiếu, ta dòm vào hình ảnh của Phật Mẫu, ta thấy nét mặt nghiêm nghị và lãnh đạm, chúng ta sẽ hết sức đau khổ đó."

Việc thờ phượng Đức Phật Mẫu hiện nay tạm đặt tại Báo Ân Từ trong Nội Ô Tòa Thánh Tây

Ninh. Trong Báo Ân Từ, Đức Phạm Hộ Pháp dạy đắp tượng thờ Đức Phật Mẫu theo sự tích Hồn rước Diêu Trì, tức là vua Hồn Võ Đế cầu Đức Phật Mẫu giáng xuống Hoa Điện:

Sự tích: Hồn rước Diêu Trì:

Vua Hồn Võ Đế hay Hán Vũ Đế (141-87 trước Tây lịch) là vị vua thứ 5 của nhà Hồn (Hán) bên Tàu, có hùng tài đại lược, nhưng cũng rất tín ngưỡng Trời Phật.

Khi Hồn Võ Đế mới lên ngôi, Ngài có phát nguyện lập một cảnh chùa thật tráng lệ gọi là HOA ĐIỆN để sùng bái Trời Phật. Gọi là Hoa Điện, vì chùa này được chạm khắc hình các thứ hoa trên các vật liệu xây dựng, nên mới trông vào thấy như là một Cung Điện toàn bằng hoa.

Ngôi chùa lớn lao cực kỳ xinh đẹp như thế, nhưng nhà vua chưa quyết định thờ Đấng nào, chỉ để trống, chủ tâm là chờ đợi đến chừng nào nhà vua thấy được sự huyền diệu hiện tượng ra thì nhà vua mới sùng bái.

Đến năm Hồn Võ Đế được 61 tuổi, nhà vua tổ chức một Lễ Khánh thọ Đáo tuế long trọng, Ngài có sở vọng cầu khẩn thế nào cho có Đức Phật Mẫu giáng xuống chứng lễ, nên nhà vua lập bàn hương án trước sân chùa cầu khẩn ngày đêm, mà không biết Đức Phật Mẫu ngự ở nơi nào và có thấu biết chăng?

Lúc bấy giờ có Ông Đông Phương Sóc, tu đắc đạo thành Tiên, mà trước kia Ông có làm quan trong triều đình của Hồn Võ Đế, sau về núi tu luyện, đang ngồi tịnh, chợt động tâm, liền đoán biết hiểu rõ mọi việc của Võ Đế nơi triều đình. Ông liền xuống núi, đi đến kinh đô, vào triều đình yết kiến Võ Đế.

Vua Hồn Võ Đế gặp Đông Phương Sóc thì rất mừng rỡ, thuật hết mọi việc cho Đông Phương Sóc nghe và nói rõ ước vọng của nhà vua nhân cuộc Lễ Khánh thọ Đáo tuế là sở cầu Đức Phật Mẫu đến chứng lễ, mà không biết Đức Phật Mẫu ở nơi nào, và nhờ ai đi thỉnh, may mắn có Đông Phương Sóc tới, vậy nhờ Khanh giúp trăm đi thỉnh Đức Phật Mẫu được chăng? Ông Đông Phương Sóc tâu rằng:

- Bệ Hạ đã định thì hạ thần phục mạng, dầu khổ nhọc thế nào, hạ thần cũng đến Diêu Trì Cung thỉnh Đức Phật Mẫu, nhưng kết quả được cùng chăng là do lòng thành cầu nguyện của Bệ Hạ. Vậy xin Bệ Hạ ban chiếu cho Thần đi thỉnh.

Đoạn Đông Phương Sóc lãnh chiếu chỉ ra đi.

Ông dùng huyền diệu Tiên gia, chỉ trong chốc lát, Đông Phương Sóc đã đến được Diêu Trì Cung nơi cõi Tạo Hóa Thiên.

Đông Phương Sóc xin vào yết kiến Đức Phật Mẫu và tâu bày hết các việc của vua Hồn Võ Đế khẩn cầu.

Đức Phật Mẫu cảm động và phán:

- Phật Mẫu sẽ giáng phàm vào đêm Trung Thu chứng lễ Khánh thọ của Hồn Võ Đế theo sự khẩn cầu, sẽ đem theo 4 Tiên đồng nữ nhạc đờn ngâm bài chúc thọ, và tặng 4 quả Đào Tiên. Khi Phật Mẫu đến có Thanh loan báo tin trước.

Phương Sóc rất vui mừng, bái tạ Đức Phật Mẫu, rồi cấp tốc trở lại trần gian, tâu bày các việc cho vua Võ Đế biết.

Nhà vua rất vui mừng và hỏi:

- Thanh loan là gì?

Đông Phương Sóc đáp:

- Thanh loan là con chim loan màu xanh, đó là con chim linh của Đức Phật Mẫu, dùng để chở Đức Phật Mẫu du hành khắp nơi.

Xin Bệ Hạ chính trang cho long trọng, trang nghiêm, tinh khiết để nghinh tiếp Đức Phật Mẫu, phải lập bàn hương án bên trong và bên ngoài, xông hương khử trược.

Đêm rằm Trung Thu năm đó, trăng sáng vàng vạc, đầu giờ Tý, Hón Võ Đế quì trước Hoa Điện, thành tâm cầu khẩn.

Xảy thấy một con chim Thanh loan đáp xuống sân Hoa Điện. Liên khi đó, Đức Phật Mẫu cùng Cửu vị Tiên Nương và bốn Tiên đồng nữ nhạc giáng lâm trước Hoa Điện.

Hón Võ Đế cung nghinh Đức Phật Mẫu vào ngự nơi Chánh điện của Hoa Điện.

Đức Phật Mẫu dạy bốn Tiên đồng nữ nhạc trao tặng cho Hón Võ Đế 4 quả Đào Tiên và ca ngâm bài chúc thọ. Ông Đông Phương Sóc quì, hai tay nâng cái đĩa lên để rước lộc (rước 4 quả Đào Tiên).

Bốn vị Tiên đồng nữ nhạc ấy có tên là: Hứa Phi Yên, An Phát Trinh, Đồng Song Thành và Vương Tử Phá.

Sau khi chứng lễ Đáo tuế của Vua Hón Võ Đế xong, Đức Phật Mẫu cùng Cửu vị Tiên Nương và 4 Tiên đồng nữ nhạc cỡi chim Thanh loan trở về DTC nơi cõi Thiêng liêng.

Vua Hón Võ Đế ghi nhớ hình ảnh của Đức Phật Mẫu và Chín vị Nữ Tiên, cho thợ khéo, tạc hình Đức Phật Mẫu và Chín vị Nữ Tiên nơi Hoa Điện để ghi nhớ sự tích và phụng thờ Đức Phật Mẫu.

Sự tích này được truyền tụng đến ngày nay.

Do đó, nơi thờ Đức Phật Mẫu được gọi là ĐIỆN chứ không gọi là ĐỀN.

Do theo sự tích này, Đức Hộ Pháp dạy đắp tượng thờ Đức Phật Mẫu và Cửu vị Tiên Nương nơi Báo Ân Từ như sau:

1. Trên hết là chơn dung Đức Phật Mẫu (ĐPM) cỡi thanh loan, tức là con chim loan màu xanh.
2. Kế đắp 9 pho tượng của Cửu vị Tiên Nương.
3. Đắp thêm 4 pho tượng của 4 Nữ nhạc theo hầu ĐPM.
4. Pho tượng ông Đông Phương Sóc quì bưng bằng hai tay một cái đĩa nâng lên khỏi đầu, trên đĩa có 4 quả đào Tiên do ĐPM ban tặng. Ông Đông Phương Sóc quì bên hữu ĐPM.
5. Pho tượng Đức Cao Thượng Phẩm quì trước sân Hoa Điện.

Trong khuôn tượng, đắp lên một cảnh chùa cổ tự, kiểu xưa gọi là Hoa Điện.

Đáng lẽ tạo hình Hón Võ Đế, nhưng vì đời Hón Võ Đế đến nay quá xa thẳm, lại nữa, nguyên căn của Hón Võ Đế là chơn linh Hón Chung Ly trong Bát Tiên giáng phàm. Nay là thời Hạ nguon Tam Chuyển, bước qua Thượng nguon Tứ Chuyển, Bát Tiên lãnh lệnh giáng phàm làm tướng soái cho Đức Chí Tôn mở Đạo, Đức Cao Thượng Phẩm chính là chơn linh Hón Chung Ly giáng phàm kỳ này, nên tạo hình Đức Cao Thượng Phẩm thay vào chỗ Hón Võ Đế thì thuận hơn."

DIỀU TRÌ CUNG CỦA PHẬT MẪU

*****

Diêu Trì Cung:

Diêu: Ngọc Diêu hay ngọc Dao, là loại ngọc rất quý ở cõi thiêng liêng.

Trì: cái ao.

Cung: cung điện.

Diêu trì hay Dao trì là cái ao làm bằng ngọc diêu nơi cõi thiêng liêng, ở tầng Trời thứ 9 Tạo Hóa Thiên.

Diêu Trì Cung là cung điện bên cạnh ao Diêu Trì, là nơi thường ngự của Đức Phật Mẫu.

Bát Nương giảng cơ đêm 10-1-Nhâm Thìn (1952) giảng về Diêu Trì Cung như sau:

"Chị chào mấy em. Đêm nay Chị đến đặng chỉ cho mấy em rõ Diêu Trì Cung là nơi nào?

Nơi ao Diêu Trì có một đài phát hiện Âm quang, đài ấy thấu lặn Sanh quang của ngôi Thái Cực rồi đem Dương quang hiệp với Âm quang mà tạo nên chơn thần cho vạn linh trong CKVT.

Phật Mẫu là Đấng nắm Cơ Sanh hóa, thay quyền Chí Tôn, đứng ra thấu cả Thập Thiên can đem hiệp với Thập nhị Địa chi mà tạo nên vạn vật. Nơi Cung Diêu Trì là nơi tạo nên chơn thần và thể xác đó vậy.

Diêu Trì Cung là cung điện bằng ngọc diêu ở bên Ao Thất bửu, chớ chẳng chi lạ. Ngọc tượng trưng cho sự quý giá, còn Diêu là chất hơi kết tụ mà thành.

Dưới quyền của Phật Mẫu có Cửu Tiên Nương trông nom về cơ Giáo hóa cho vạn linh, còn ngoài ra có hằng hà sa số Phật trông nom về cơ Phổ độ mà Quan Âm Bồ Tát là Đấng cầm đầu.

Quan Âm Bồ Tát ngự tại cung Nam Hải, ở An Nhân động, còn Diêu Trì Cung thì ở tại Tạo Hóa Thiên.

Nơi Cung Diêu Trì còn có một cõi Âm Quang riêng biệt gọi là Phong Đô đặng giáo hóa các chơn hồn đã bị lạc nẻo trên đường trần.

Vậy, vẫn tất hơn, Diêu Trì Cung là Cơ Sanh hóa vạn linh và vạn vật đó."

Duy Văn (sưu tầm)

ĐỌC - CỒ ĐỘNG - YẾM TRỢ

Bản Tin Thế Đạo - Tập San Thế Đạo

www.banthedao.net

www.banthedaohaingoi.org

ĐỜI SỐNG & SỨC KHỎE

Minh Chi biên dịch

NHỮNG LỜI KHUYÊN TỐT NHẤT VỀ TIỀN BẠC

Điều mà tất cả chúng ta thực sự cần là bí quyết tiết kiệm bền vững trong suốt cuộc đời và giúp chúng ta có một khoản tiền tích lũy lâu dài. Vì vậy, tôi đã hỏi một số chuyên gia nổi tiếng về bí quyết tiết kiệm của họ. Chúng ta có thể làm gì tốt hơn nữa nhỉ?

Nếu bạn từ lâu mong ước có những món đồ mới mà sau đó bạn không sử dụng, thì hãy xem ngôi nhà của mình như một trung tâm thương mại và dành ra ít thời gian để khám phá những món đồ thú vị mà bạn đã có. (Ảnh: Alliance Images/Shutterstock)

Những câu trả lời của chuyên gia có thể khiến bạn ngạc nhiên. Những bí quyết này không hề phức tạp chút nào — chúng rất đơn giản, mà theo lẽ thường bạn sẽ thốt lên rằng, “mình có thể làm điều đó!”

Không nhìn thấy tiền, thì không tiêu xài

“Hãy đối diện với điều này, ngay khi tiền vào ví hoặc tài khoản của bạn, thì hãy coi như nó

không có ở đó. Mẹo nhỏ là làm sao để chắc chắn rằng bạn không nhìn thấy tiền ngay từ đầu. Như thế bạn sẽ không phải băn khoăn về cách giữ tiền — hoặc cảm thấy có lỗi rằng bạn đã không làm gì để giữ tiền. Ông bà chủ, ngân hàng hoặc nghiệp đoàn tín dụng có thể chuyển tiền tự động từ khoản lương của bạn vào tài khoản tiết kiệm hoặc đầu tư của bạn — hoặc các tài khoản mà bạn thiết lập cho việc mua sắm y phục, du lịch, hoặc mua một chiếc xe hơi mới. Sau đó, bạn có thể an tâm, khi biết rằng các khoản tiền đã được sử dụng đúng mục đích.” — Bà Janet Bodnar, biên tập viên, Tạp chí Kiplinger’s Personal Finance.

Ăn uống từ tủ chứa thực phẩm và tủ đông lạnh của bạn một hoặc hai lần mỗi tháng

“Đọc lại những cuốn sách dạy nấu ăn của bạn hoặc tìm kiếm một vài công thức nấu ăn trên mạng. Lên thực đơn nấu ăn cho một tuần để dùng hết những thực phẩm mà bạn đã có. Hãy thử thách bản thân chỉ tiêu từ 20 đến 40 dollar cho một tuần tại cửa hàng tạp hóa trong cùng tuần đó. Bạn hãy rút một ít tiền mặt từ máy rút tiền tự động ATM (để bạn không bị cám dỗ chi tiêu nhiều hơn cho thử thách này) và sau đó chọn lựa những thực phẩm thiết yếu như: trái cây, sữa, và trứng. Đây là một cơ hội để tiết kiệm thêm ít tiền trong ngân sách thực phẩm của bạn và cũng là cơ hội thử nghiệm việc khám phá món ăn yêu thích mới của gia đình.” — Cô Erin Chase, tác giả của cuốn sách “The \$5 Dinner Mom Cookbook” (Cuốn Sách Dạy Nấu Bữa Tối 5 Dollar Cho Mẹ) kiêm nhà sáng lập trang blog nổi tiếng 5DollarDinners.com.

Tích lũy giảm giá

“Bạn có thể thường xuyên kết hợp phiếu giảm giá tại cửa hàng hoặc mã giảm giá trực tuyến. Một năm nọ, tôi đã xoay sở để nhận được khoản mua sắm y phục miễn phí trị giá 350 dollar từ chuỗi cửa hàng bán lẻ Macy’s! Tôi đã kết hợp các thẻ quà tặng miễn phí từ điểm thưởng thẻ tín dụng, một phiếu giảm giá 25% tại cửa hàng, và một chiết khấu 20% khi mở tài khoản thẻ tín dụng tại cửa hàng (thêm nữa là đang có nhiều hàng hóa được giảm giá). Thực tế là, những khoản giảm giá và chiết khấu mà Macy’s dành cho tôi đã thổi bay tiền trong tài khoản của tôi và để lại một khoản tín dụng trị giá 4 dollar cho lần mua hàng tiếp theo.” — Cô Kelli B. Grant, phó tổng biên tập chuyên mục tài chính cá nhân của CNBC Digital cho biết.

Giảm bớt những kỳ vọng của bạn

“Những kỳ vọng của bản thân sẽ khiến chúng ta gặp rắc rối. Chúng ta nghĩ rằng mình cần những bộ y phục hoặc đồ dùng mới nhất, vì vậy chúng ta chi tiêu vượt quá khả năng của mình. Một cách để cưỡng lại ham muốn những món đồ mới này là tận dụng những thứ mà bạn đã có. Thường thức các đĩa DVD mà đã nằm dưới kệ TV của bạn trong tám năm qua. Đọc những quyển sách mà bạn đã mua nhưng chưa bao giờ mở ra xem. Hãy đổi đời ngôi nhà của bạn giống như một trung tâm thương mại. Có lẽ bạn sẽ ngạc nhiên về những món đồ tốt mà bạn đã có rồi.” — Theo ông J.D. Roth, biên tập viên của trang blog tài chính cá nhân Get Rich Slowly (Làm Giàu Chậm Rãi) (GetRichSlowly.org) kiêm tác giả của cuốn sách “Your

Money: The Missing Manual” (Tiền Của Bạn: Cẩm Nang Còn Thiếu).

Chớ quên chi tiêu cho niềm vui

“Chúng ta cần dành ra một khoản trong ngân sách của mình cho những trải nghiệm để bồi đắp kỷ niệm và tình thân với mọi người: các kỳ nghỉ gia đình (ngay cả là những kỳ nghỉ giản đơn), thời gian ở bên người bạn đời, cà phê với bằng hữu. Khi làm những điều đó, chúng ta dễ dàng giảm lược những thứ ít quan trọng hơn.” — Bà Liz Weston, CFP, người phụ trách chuyên mục tài chính cá nhân cho NerdWallet đưa ra lời khuyên.

“Chúng ta thường tin rằng các công ty có quyền lực hơn, nhưng họ không muốn bạn hủy tài khoản của mình. Đối với họ, bạn đáng giá hàng trăm và hàng trăm dollar — đôi khi hàng ngàn dollar! Vì vậy, nếu bạn bị thu phí thanh toán trễ, hãy gọi cho họ. Và nói rằng, ‘Tôi muốn miễn khoản phí đó.

Tôi đã có sai sót và việc này sẽ không tái diễn lần nữa.’ Khoản phí của bạn hầu như sẽ luôn được hoàn lại. Trên thực tế, hãy sử dụng cụm từ sau cho tất cả các gói thuê bao của bạn: Thời buổi thật khó khăn. ‘Này, anh Cable Company (công ty cung cấp các chương trình truyền hình, internet và dịch vụ điện thoại bằng cáp ngầm), thời buổi thật khó khăn và tôi không thể chi trả 80-dollar-mỗi-tháng thuê bao. Tôi không thích phải hủy thuê bao, liệu các anh có thể làm gì để giúp tôi không?’ — Trích lời ông Ramit Sethi, tác giả của cuốn sách bán chạy “I Will Teach You to Be Rich” (Tôi Sẽ Dạy Bạn Cách Làm Giàu) kiêm nhà sáng lập của trang blog tài chính cá nhân IWillTeachYouToBeRich.com.

Tự nhủ xem mình có cần hay muốn thứ đó không?

“Lời khuyên tiết kiệm tiền bạc tốt nhất mà tôi nhận được là từ bà ngoại của tôi, Big Mama, người đã nuôi tôi với mức lương của một phụ tá điều dưỡng,[khi thu nhập của bà không bao giờ quá 13,000 dollar mỗi năm. Mặc dù với mức lương thấp, bà luôn chi trả các khoản chi tiêu đúng thời hạn — và có một lần bà đã trả khoản nợ mua xe hơi sớm. Bất cứ khi nào bà ngoại đi mua sắm, bà luôn tự nhủ liệu bà có cần hay muốn mua thứ đó. Tôi cũng làm như vậy — và hầu như lần nào, tôi cũng trả lại món đồ trên kệ hoặc giảm bớt những thứ mà tôi có. Câu hỏi đó giống như một bài hát ngân nga trong tâm trí tôi. Câu hỏi đó giúp tăng tiền tiết kiệm của tôi vì vậy tôi luôn có khoản tiền dư để trang trải, ngay cả khi tôi không có việc làm trong một năm.

Bạn hãy bắt đầu tự hỏi bản thân câu này và nhờ đó bạn có thể tiết kiệm để sung túc.” — Theo lời cô Michelle Singletary, người phụ trách chuyên mục tài chính cá nhân của The Washington Post kiêm tác giả của cuốn sách “The Power to Prosper: 21 Days to Financial Freedom” (Sức Mạnh Để Làm Giàu: 21 Ngày đạt được Sự Tự Do Tài Chính).

Minh Chi biên dịch

POTASSIUM GIÚP ĐIỀU TRỊ CAO HUYẾT ÁP NHƯ THẾ NÀO?

Tân Dân biên dịch

Có rất nhiều cách để nhận được nhiều potassium hơn từ việc ăn uống, nhưng vẫn có nhiều người trong chúng ta không ăn đủ. (Ảnh: Evan Lorne/ Shutterstock)

Chứng cao huyết áp ảnh hưởng đến gần một nửa người dân Hoa Kỳ, và nhiều người không biết về tình trạng bệnh của mình

TÓM LƯỢC

Gần một nửa (47%) tổng số người Mỹ bị cao huyết áp, tiêu tốn khoảng 131 tỷ USD mỗi năm cho các chi phí y tế trực tiếp

Nhiều người bị chứng cao huyết áp không kiểm soát, làm ảnh hưởng đến hệ thống vi mạch, gây hại cho mắt, thận, tim và hoạt động tinh dục

Bằng cách bảo đảm có đủ potassium trong các bữa ăn hàng ngày, bạn có thể ngăn ngừa cao huyết áp hoặc giảm phụ thuộc vào thuốc để kiểm soát bệnh

Cao huyết áp là gì?

Khi đo huyết áp, bác sĩ sẽ dùng huyết áp kế để đo áp lực mà tim tạo ra để đẩy máu qua hệ

thống động mạch. Số bên trên đại diện cho mức áp suất cao nhất cần thiết và số bên dưới là mức áp suất thấp nhất cần thiết. Những con số này có liên quan đến độ đàn hồi và đường kính của các thành động mạch.

Áp lực cần thiết để đẩy máu lưu thông trong mạch cao sẽ gây căng thẳng bất thường lên cơ tim và các động mạch nhỏ hơn, đồng thời làm giảm lượng oxy cung cấp đến các mạch máu nhỏ nhất trong cơ thể. Cả hai hậu quả này giải thích cho nhiều tác dụng phụ của chứng cao huyết áp.

Chỉ số huyết áp có thể thay đổi trong ngày, do đó, một chỉ số cao không phải là điều đáng lo ngại. Chỉ khi huyết áp cao hơn bình thường một cách liên tục hoặc kinh niên thì mới có thể gây ra các vấn đề về sức khỏe đáng kể.

Băng quấn huyết áp, vị trí của băng quấn trên cánh tay và cảm giác lo lắng sẽ ảnh hưởng đến giá trị của chỉ số huyết áp. Đo huyết áp ở cả hai cánh tay trong cùng một buổi khám cũng có thể cung cấp thông tin quan trọng về sức khỏe hệ tuần hoàn.

Một số nghiên cứu đã tiết lộ rằng sự khác biệt đáng kể giữa áp lực cánh tay phải và trái có thể cho thấy các vấn đề về hệ tuần hoàn làm tăng nguy cơ đột quỵ, bệnh động mạch ngoại vi hoặc các vấn đề tim mạch khác.

Mặc dù sự khác biệt nhỏ giữa hai cánh tay là bình thường, nhưng các nhà nghiên cứu nhận thấy những người có sự chênh lệch 5 điểm trong chỉ số tâm thu (số bên trên) có nguy cơ tử vong do bệnh tim cao gấp đôi trong 8 năm sau đó. Sự chênh lệch cho thấy sự hiện diện của mảng bám ở động mạch nuôi cánh tay có huyết áp cao hơn.

Theo một phân tích tổng hợp, nếu mức chênh lệch lớn hơn 10 điểm, nguy cơ tử vong do bệnh tim mạch sẽ tăng 58%. Khi mức chênh lệch tăng lên 15 điểm, rủi ro này tăng lên 88%.

Nồng độ potassium ảnh hưởng đến huyết áp

Potassium là một khoáng chất tự nhiên giữa vai trò như một chất điện giải hoặc dẫn điện trong cơ thể. Potassium rất quan trọng đối với hoạt động bình thường, vì cơ thể phụ thuộc vào điện tích trong vô số quá trình, từ tín hiệu tế bào, xung thần kinh cho đến chức năng não khỏe mạnh.

Tiêu chảy, nôn mửa, đổ mồ hôi nhiều (chẳng hạn như khi xông hơi) và một số loại thuốc có thể làm cạn kiệt hoặc phá vỡ sự cân bằng potassium. Lý do phổ biến nhất khiến nồng độ potassium nằm ngoài giới hạn bình thường là cách ăn uống kém.

Lượng potassium trung bình nạp vào từ thực phẩm [chỉ bằng] khoảng một nửa so với mức khuyến nghị là 4,700mg mỗi ngày. Nghiên cứu chứng minh rằng mức potassium thấp này có thể tác động đáng kể đến huyết áp, đặc biệt là khi nó liên quan đến lượng muối bình thường trong bữa ăn tiêu chuẩn của Tây phương.

Tiến sĩ Paul Whelton, giáo sư dịch tễ học tại Trường Y học Nhiệt đới và Sức khỏe Cộng đồng Đại học Tulane, cho biết trong một nghiên cứu: “Lượng potassium thấp có thể đóng một vai trò quan trọng trong nguồn gốc của cao huyết áp. Tăng lượng potassium nạp vào nên được coi là một khuyến cáo để phòng ngừa và điều trị chứng cao huyết áp, đặc biệt là ở những người không thể giảm lượng sodium nạp vào.”

Potassium làm giãn thành động mạch, giữ cho cơ không bị chuột rút và giảm huyết áp. Việc giảm huyết áp khi bổ sung thêm potassium cũng có liên quan đến việc giảm nguy cơ đột quỵ.

Potassium có rất nhiều lợi ích

Nghiên cứu phát hiện ra rằng những phụ nữ không bị cao huyết áp tiêu thụ nhiều potassium nhất (gần 3,200mg mỗi ngày) đã giảm 21% nguy cơ đột quỵ. Hơn nữa, những phụ nữ tiêu thụ nhiều potassium nhất có nguy cơ tử vong trong thời gian nghiên cứu thấp hơn 12% so với những người tiêu thụ ít nhất.

Nhà nghiên cứu chính của nghiên cứu cho biết: “Potassium có thể đóng một vai trò trong việc cải thiện chức năng mạch máu trong não, giúp cung cấp oxy đến mô não tốt hơn, và ngăn chặn mô não chết do thiếu oxy.”

“Ảnh hưởng của việc tiêu thụ potassium đối với việc giảm nguy cơ đột quỵ cũng có thể là do cách ăn uống tốt hơn, mặc dù chúng tôi đã không điều tra điều này trong nghiên cứu.”

Potassium là khoáng chất phong phú thứ ba trong cơ thể người. Lượng potassium thích hợp cũng có liên quan đến việc phục hồi nhanh hơn sau khi tập thể dục và cải thiện sức mạnh cơ bắp. Là một chất điện giải, potassium giúp điều chỉnh sự cân bằng dịch trong tế bào và khắp cơ thể.

Cân bằng dịch là điều cần thiết để duy trì sự sống, ngăn ngừa mất nước ở cấp độ tế bào, và duy trì chức năng não. Potassium rất quan trọng trong việc truyền các xung thần kinh trong não, tủy sống và hệ thần kinh ngoại vi.

Mức độ potassium thấp có liên quan đến lượng insulin và glucose cao trong hội chứng chuyển hóa và bệnh tiểu đường type 2.

Ảnh hưởng của cao huyết áp

Thật không may, 20% những người cao huyết áp không biết về tình trạng bệnh. Điều này làm gia tăng đáng kể nguy cơ của các vấn đề sức khỏe, làm giảm chất lượng cuộc sống và tuổi thọ.

Cao huyết áp làm tăng nguy cơ đột quỵ, vì khiến các mạch máu trong não dễ bị vỡ hoặc tắc nghẽn hơn. Tăng gánh nặng cho cơ tim có thể dẫn đến suy tim và tổn thương các động mạch cung cấp oxy cho cơ tim, dẫn đến đau tim.

Chứng cao huyết áp có thể gây tổn thương các động mạch nhỏ hơn, làm giảm lượng oxy được cung cấp và ảnh hưởng trầm trọng đến khả năng hoạt động của các cơ quan, chẳng hạn như thận và mắt. Điều này có thể dẫn đến suy thận và giảm thị lực. Sự tổn thương các mạch máu nhỏ hơn được gọi là bệnh vi mạch, có thể dẫn đến đau thắt ngực hoặc đau ngực khi cơ tim không nhận đủ oxy.

Xơ vữa động mạch là một dạng tổn thương khác của hệ thống động mạch do chứng cao huyết áp, có thể dẫn đến bệnh mạch máu ngoại vi. Tình trạng hẹp động mạch có thể xảy ra ở chân, tay, dạ dày và đầu, gây ra đau và mệt mỏi.

Tỷ lệ Sodium/Potassium là chìa khóa

Chìa khóa để làm giãn thành động mạch và giảm huyết áp là tỷ lệ sodium/potassium. Ở Hoa Kỳ và nhiều quốc gia phát triển khác, muối đã bị quy kết như một nguyên nhân chính gây ra bệnh cao huyết áp và bệnh tim.

Tuy nhiên, điều quan trọng là cần nhận ra rằng đa số người Mỹ và những người Tây phương khác lấy phần lớn sodium từ muối ăn bán sẵn và thực phẩm chế biến – không phải từ muối tự nhiên, chưa qua chế biến. Vì vậy, cả tỷ lệ giữa potassium và sodium và loại sodium được tiêu thụ cũng đều quan trọng.

Ăn nhiều thực phẩm chế biến và ít rau sẽ khiến tỷ lệ sodium/potassium bị mất cân bằng. Nếu không chắc chắn, hãy thử dùng cronometer.com/mercola để nhập các loại thực phẩm bạn ăn và tính toán tỷ lệ một cách tự động. Thông thường, người ta khuyến nghị nên tiêu thụ lượng potassium nhiều hơn sodium gấp 5 lần, nhưng đa số người Mỹ ăn sodium nhiều hơn potassium gấp 2 lần.

Tỷ lệ này quan trọng hơn lượng muối tổng thể nạp vào. Một chiến lược tốt hơn để tăng sức khỏe cộng đồng là loại bỏ yếu tố giảm sodium nghiêm ngặt và tập trung vào các khuyến nghị về một tiêu chuẩn ăn uống chất lượng cao nhiều potassium, vì dưỡng chất này giúp bù đắp các tác dụng làm cao huyết áp của sodium. Tỷ lệ mất cân bằng này không chỉ có thể dẫn đến chứng cao huyết áp, mà còn có thể góp phần gây ra một số bệnh khác, bao gồm:

Sỏi thận

Suy giảm trí nhớ

Đục thủy tinh thể

Loãng xương

Rối loạn cương dương

Viêm loét dạ dày

Viêm khớp dạng thấp

Ung thư dạ dày

Vì sao cách ăn uống cân bằng là lựa chọn tốt nhất

Tốt hơn là nên lấy dưỡng chất từ thực phẩm thay vì từ chất bổ sung, vì thực phẩm chứa nhiều loại dưỡng chất ở các dạng khác nhau. Ví dụ, potassium trong trái cây và rau quả là potassium citrate hoặc potassium malate, trong khi ở chất bổ sung thường là potassium clorua. Các dạng citrate và malate giúp sản xuất kiềm, có thể tăng sức khỏe xương và duy trì khối lượng cơ nạc khi già đi. Trong khi đó, potassium clorua thì không.

Như nhà nghiên cứu, Tiến sĩ Bess Dawson-Hughes từ Đại học Tufts giải thích: “Việc không có đủ kiềm để cân bằng lượng acid từ ngũ cốc và protein trong cách ăn uống điển hình của người Mỹ sẽ làm mất canxi trong nước tiểu, dẫn đến mất xương. ... Khi cơ thể có nhiều acid hơn mức có thể dễ dàng bài tiết, các tế bào xương sẽ nhận được tín hiệu rằng cơ thể cần trung hòa acid bằng kiềm. ... Xương là một kho chứa kiềm lớn, vì vậy cơ thể sẽ phá vỡ một số xương để bổ sung kiềm cho cơ thể.”

Đối với nhiều người Mỹ, một khuyến nghị đơn giản để tăng lượng kiềm (và potassium)

trong khi giảm acid là ăn nhiều rau hơn và ăn ít ngũ cốc hơn.

Tài liệu tham khảo:

1. CDC. Facts About Hypertension. July 12, 2022
2. CDC. Heart Disease and Stroke. Sept. 8, 2022
3. Centers for Disease Control and Prevention, Leading Causes of Death
4. CDC. Facts About Hypertension. July 12, 2022
5. CDC. 5 Surprising Facts About High Blood Pressure. Nov. 9, 2020
6. Harvard Medical School, Potassium Lowers Blood Pressure
7. Daily Mail, May 23, 2016
8. Harvard Health Publications, March 5, 2014
9. Clinical and Experimental Hypertension, 2016;28(3):317
10. U.S. Department of Agriculture Food Research Group, Potassium Intake of the U.S. Population
11. Journal of the American Medical Association 1997;277(20):1624
12. Journal of Human Hypertension 2003; 17(7):471
13. BMJ 2013; 346:f1378
14. NIH. Database of Abstracts of Reviews. 1997
15. Harvard Health Publications, Jan. 23, 2017
16. Stroke 2014; 45(10):2874
17. Stroke 2014; 45(10):2874

18. MedicineNet Sept. 4, 2014
19. Journal of Internal Medicine 2002;252(1):56
20. Sports Medicine 1991; 11(6):382
21. Berkeley University, Fluid and Electrolyte Balance
22. Nursing Standard, 2008; 22(47):50
23. Eastern Kentucky University, Neurons and the Nervous System
24. Johns Hopkins Medicine, March 2, 2011
25. Expert Reviews in Endocrinology and Metabolism, 2011;6(5):665
26. CDC. About Stroke. May 4, 2022
27. Bloomberg, March 21, 2013
28. The New York Times, Nov. 24, 2009
29. American Journal of Clinical Nutrition 2008; 87(3):662
30. The Free Library. 2 Little? 2 Nutrients to Get More Of
31. The Free Library. 2 Little? 2 Nutrients to Get More Of
32. USA Today. Diet and Blood Pressure: It's Not About the Salt. May 18, 2014
33. Prevention, April 12, 2016

Tân Dân biên dịch